

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W K.**

Katowice, 27 stycznia 2023 roku

UNP: (...)

Sprawa: Kontrola wewnętrzna instytucjonalna
Kontrola w podległych jednostkach
organizacyjnych

Nr sprawy: (...)

Kontakt: B. P.
główny ekspert skarbowy
tel.: (...)
email: (...)

Aleksandra Szulga
Naczelnik Śląskiego Urzędu
Celno-Skarbowego w K.

Wystąpienie Pokontrolne

z kontroli przeprowadzonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Kontrola została rozpoczęta w trybie uproszczonym, a w dalszej części była prowadzona w trybie zwykłym, o którym mowa w Rozdziale 2 wyżej wymienionej ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.

Nazwa i adres kontrolowanej jednostki

Śląski Urząd Celno-Skarbowy w K.

40-136 K., ul. (...)

Kierownik kontrolowanej jednostki

Pan Dariusz Szymoniak – Naczelnik Urzędu od 1.03.2017 r. do 31.01.2018 r.,
Pani Anna Miliczek - Kuś – Naczelnik Urzędu od 1.02.2018 r. do 31.01.2020 r.,
Pan Andrzej Szymczyk – Naczelnik Urzędu od 1.02.2020 r. do dnia 31.07.2020 r.,
Pani Marta Markowska – Naczelnik Urzędu od 1.08.2020 r. do 28.02.2022 r.,
Pani Aleksandra Szulga – Naczelnik Urzędu od 1.03.2022 r. do nadal.

Data i numer upoważnienia do przeprowadzenia czynności kontrolnych, data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych, wskazanie osób kontrolujących:

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach: od 12.05.2022 r. do 14.10.2022 r. (z uwzględnieniem urlopów wypoczynkowych) przez pracowników Izby Administracji Skarbowej w K.:

Na podstawie upoważnień wydanych przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. w dniu 11.05.2022 r. nr (...) UNP: (...) oraz

Krajowa Administracja
Skarbowa

e-mail: kancelaria.ias.katowice@mf.gov.pl • www.slaskie.kas.gov.pl Izba
Administracji Skarbowej w Katowicach, ul. Damrota 25, 40-022 Katowice

w dniu 2.06.2022 r. nr (...) UNP: (...) kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Kontroli Wewnętrznej oraz Działu Spraw Karnych Skarbowych:

- A. B. główny ekspert skarbowy,
- K. G. główny ekspert skarbowy,
- K. T. starszy ekspert skarbowy,
- A. U. główny ekspert skarbowy,
- M. K. główny ekspert skarbowy,
- J. S. główny ekspert skarbowy,
- B. P. główny ekspert skarbowy,
- G. P. młodszy ekspert Służby Celno-Skarbowej.

Na podstawie upoważnienia wydanego przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. w dniu 23.06.2022 r. nr (...) UNP: (...)

kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Kontroli Wewnętrznej oraz Działu Spraw Karnych Skarbowych:

- K. G. główny ekspert skarbowy,
- J. S. główny ekspert skarbowy,
- G. P. młodszy ekspert Służby Celno-Skarbowej.

Na podstawie upoważnienia wydanego przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. w dniu 1.07.2022 r. nr (...) UNP: (...)

kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Kontroli Wewnętrznej oraz Działu Spraw Karnych Skarbowych:

- K. G. główny ekspert skarbowy,
- M. K. główny ekspert skarbowy,
- J. S. główny ekspert skarbowy,
- B. P. główny ekspert skarbowy.

Na podstawie upoważnień Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z 18.07.2022 r. nr (...) UNP: (...), 29.07.2022 r. nr (...) UNP: (...) oraz 30.08.2022 r. nr (...) UNP: (...) kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Kontroli Wewnętrznej oraz Działu Spraw Karnych Skarbowych:

- K. G. główny ekspert skarbowy,
- M. K. główny ekspert skarbowy,
- J. S. główny ekspert skarbowy,
- G. K. starszy ekspert skarbowy,
- B. P. główny ekspert skarbowy.

Na podstawie upoważnienia wydanego przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. w dniu 29.09.2022 r. nr (...) (...) kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Kontroli Wewnętrznej oraz Działu Spraw Karnych Skarbowych:

- K. G. główny ekspert skarbowy,
- M. K. główny ekspert skarbowy,

- J. S. główny ekspert skarbowy,
- B. P. główny ekspert skarbowy.

Kontrola została zarejestrowana w książce kontroli pod pozycją 3/2022.

Użyte w niniejszym dokumencie skróty oznaczają:

- Dyrektor Izby – Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w K.,
- Zastępca Dyrektora Izby – Zastępca Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K.,
- Naczelnik Urzędu – Naczelnik Śląskiego Urzędu Celno – Skarbowego w K.,
- organ – finansowy organ postępowania przygotowawczego,
- SI ESKS – System Informatyczny Ewidencja Spraw Karnych Skarbowych 2 i wersje wcześniejsze,
- RKS – Rejestr Spraw Karnych Skarbowych,
- RMW – Rejestr Materiałów Własnych,
- RPP – Rejestr Pomocy Prawnej,
- RSP – Rejestru Spraw o Przestępstwa,
- RSW – Rejestru Spraw o Wykroczenia,
- CZS (...) – (...) Referat/Dział Dochodzeniowo-Śledczy Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K.

Zakres kontroli:

Dokonanie oceny terminowości i rzetelności ewidencjonowania w systemie SI ESKS zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego wpływających do działu CZS (...) i spraw z uwzględnieniem danych z systemów kancelaryjnych oraz dokonanie oceny terminowości podejmowanych czynności w ramach postępowania sprawdzającego oraz postępowania przygotowawczego w zakresie spraw prowadzonych i pozostających w nadzorze kierownika działu CZS (...) z wyłączeniem spraw prowadzonych pod nadzorem prokuratora.

Okres objęty kontrolą:

W zakresie terminowości i rzetelności ewidencjonowania w systemie SI ESKS zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego wpływających do działu CZS (...) i spraw z uwzględnieniem danych z systemów kancelaryjnych od 1 marca 2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

W zakresie terminowości podejmowanych czynności w ramach postępowania sprawdzającego oraz postępowania przygotowawczego w zakresie spraw prowadzonych i pozostających w nadzorze kierownika działu CZS (...) kontrolą został objęty stan faktyczny spraw będących w toku, z wyłączeniem spraw prowadzonych pod nadzorem prokuratora.

Podstawy prawne kontroli:

- ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 813 z późn. zm.), dalej ustawa o KAS,
- ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2022 r. poz. 859 z późn. zm.), dalej k.k.s.,

- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375), dalej k.p.k.,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn zm.), dalej o.p.

W Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K. w okresie od 1.03.2017 r. do 12.05.2022 r. zagadnienia objęte kontrolą regulowały m. in. niżej wymienione dokumenty prawa wewnętrznego:

- decyzja Nr 5/2019 Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie ujednolicenia trybu postępowania w przypadkach ujawnienia przestępstw i wykroczeń oraz zasad prowadzenia postępowania przygotowawczego przez funkcjonariuszy i pracowników Pierwszego Działu Dochodzeniowo-Śledczego - CZSD1 oraz Drugiego Działu Dochodzeniowo-Śledczego - CZSD2 w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K.,
- decyzja Nr 11/2020/SZD Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 3 sierpnia 2020 r. w sprawie ujednolicenia trybu postępowania w przypadkach ujawnienia przestępstw i wykroczeń oraz zasad prowadzenia postępowania przygotowawczego przez funkcjonariuszy i pracowników komórek dochodzeniowo- śledczych (CZS) w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K.,
- Procedura nr (...) z dnia 14 maja 2021 r. dotycząca przekazywania Naczelnikowi Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. przez Naczelników Urzędów Skarbowych podległych Dyrektorowi Izby Administracji Skarbowej w K. wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwa, przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, należące do właściwości rzeczowej Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego.

W trakcie czynności kontrolnych wykorzystano również regulacje zawarte w:

- Metodyce wykonywania przez Służbę Celną czynności dochodzeniowo-śledczych w sprawach o przestępstwa skarbowe, wykroczenia skarbowe, przestępstwa, czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia oraz czynności oskarżyciela publicznego (wersja 2.0, maj 2016 r.), dalej Metodyka z 2016 r.,
- Metodyce wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez Krajową Administrację Skarbową (przekazanej m.in. do Naczelnika Urzędu przy piśmie znak: (...), UNP: (...) z 23.12.2020 r.), dalej Metodyka z 2020 r.,
- pismach/wytycznych Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. w zakresie objętym kontrolą.

USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

I. Informacje ogólne.

W okresie objętym kontrolą organizację Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. określały:

- Zarządzenie nr 48/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K.,

- Zarządzenie nr 72/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. ze zm.,
- Zarządzenie nr 19/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 2 lutego 2018 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K.,
- Zarządzenie nr 45/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 30 marca 2018 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. ze zm.,
- Zarządzenie nr 109/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. ze zm.,
- Zarządzenie nr 158/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. ze zm.

Nadzór nad prawidłowym działaniem CZS (...) Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. w kontrolowanym okresie sprawowali:

Tabela 1. Nadzór w zakresie działania CZS (...).

Trzeci Zastępca Naczelnika – Pion Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej UCS w K. (CZNZ)	Pala Mirosław (powierzono koordynowanie Pionem do czasu powołania Zastępcy)	2017-03-10	2017-04-25
Kierujący (...) Działem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS (...))	T. M.	2017-03-01	2017-05-31
Piąty Zastępca Naczelnika – Pierwszy Pion Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej UCS w K. (CZNZ1)	Pala Mirosław	2017-04-26	2017-10-31
Kierujący Działem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS)	S. L.	2017-06-01	2017-10-24
Kierujący Czwartym Referatem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS (...))	K. M.	2017-06-01	2017-11-01
Piąty Zastępca Naczelnika – Pierwszy Pion Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej UCS w K. (CZNZ1)	Pala Mirosław	2017-11-01	2018-02-01
Kierujący Pierwszym Działem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZSD1)	K. T.	2017-11-01	2018-02-01
Kierujący (...) Referatem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS (...))	R. E.	2017-11-02	2018-02-01
Trzeci Zastępca Naczelnika - Pierwszy Pion Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej UCS w K. (CZNZ1)	Pala Mirosław	2018-02-02	2018-03-31
	Szczepańczyk Grzegorz	2018-04-01	2019-05-31
	Markowska Marta	2019-06-01	2019-12-31
Kierujący Pierwszym Działem Dochodzeniowo-	K. T.	2018-02-02	2018-04-30

Śledczym UCS w K (...) (CZSD1)	K. B.	2018-05-01	2019-12-31
Kierujący (...) Referatem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS (...))	R. E.	2018-02-02	2019-12-31
Czwarty Zastępca Naczelnika - Pion Zwalczania Przystępczości Ekonomicznej UCS w K. (CZNZ1)	Markowska Marta	2020-01-01	2020-07-31
	Jurczyk Piotr	2020-09-01	2022-07-24
Kierujący Wydziałem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS)	S. A.	2020-01-01	2022-07-24
Kierujący (...) Działem Dochodzeniowo-Śledczym UCS w K. (CZS (...))	R. E.	2020-01-01	2022-07-31

USTALENIA SZCZEGÓŁOWE.

Przedmiotowa kontrola została przeprowadzona na polecenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K.

Kontrolą została objęta działalność CZS (...) w zakresie czynności podejmowanych w ramach postępowania sprawdzającego oraz postępowania przygotowawczego, w tym ewidencjonowania spraw w SI ESKS oraz w systemach kancelaryjnych.

Kontrolą objęto sprawy w toku, pozostające w nadzorze kierownika działu CZS (...) z wyłączeniem spraw prowadzonych pod nadzorem prokuratora.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w oparciu o:

- wyniki oględzin pomieszczeń użytkowanych przez dział CZS (...) i wykorzystywanych szaf służbowych,
- zestawienia spraw prowadzonych i zadekretowanych na kierownika komórki i pracowników CZS (...),
- opisy dokumentacji spraw z rejestrów RMW i RKS prowadzonych w CZS (...), dokonane w oparciu o akta przedłożone do kontroli przez pracowników CZS (...) w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K (...) zlokalizowanym w Cz. przy ul. (...),
- dane z systemu informatycznego SI ESKS,
- dane z systemów kancelaryjnych wykorzystywanych w okresie od 1 marca 2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli,
- obowiązujące uregulowania w zakresie prawidłowości i staranności w prowadzeniu akt sprawy oraz rzetelności i terminowości wprowadzania danych do systemu SI ESKS,
- wyjaśnienia złożone przez Naczelnika Urzędu oraz pracowników i funkcjonariuszy, którym przydzielono poszczególne sprawy oraz sprawujących nad nimi nadzór służbowy.

II. Opis skontrolowanych zagadnień.

W celu sprawdzenia ewidencjonowania w systemie SI ESKS zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego wpływających do działu CZS (...) i spraw, w dniach od 12.05.2022 r. do 30.05.2022 r. w budynku Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. zlokalizowanym w Cz (...) przy ul. (...) Zespół

Kontrolerów, działając w obecności pracowników CZS (...) dokonał oględzin pomieszczeń urzędowych i wykorzystywanych szaf służbowych. Na okoliczność przeprowadzonych czynności spisano Protokoły oględzin.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Uwaga:

❖ **niewłaściwe gromadzenie i przechowywanie dokumentacji, dokumentacji akt spraw, pieczętek i referentek.**

W wyniku przeprowadzonych oględzin pomieszczeń urzędowych stwierdzono:

- zalegające w szafach służbowych i w pomieszczeniach urzędowych akta spraw zakończonych i nieprzekazanych do archiwum zakładowego, przechowywanie akt spraw na podłodze, dokumentów jako luźne pisma, protokoły przesłuchań świadka, wezwania, zestawienia statystyczne niedołączone do spraw, wyroki celem wykonania orzeczenia o dowodzie rzeczowym z 2009, 2010 i 2011 roku, kartony z oryginałami bądź kserokopiami dokumentów za okres od 2003 r. takie jak: faktury VAT, Podatkowe Księgi Przychodów i Rozchodów, wydruki komputerowe, ewidencje zakupów, ewidencje sprzedaży, deklaracje podatkowe, raporty kasowe, wyciągi bankowe, wezwania do zapłaty, pieczętki firm, dyski twarde. Materiały te dotyczyły podmiotów gospodarczych.
- przechowywanie nieaktualnych i nieużywanych pieczętek i referentek.

Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga w piśmie numer (...) UNP: (...) z 29.07.2022 r. udzieliła wyjaśnień m.in.

Trwa wyjaśnianie przyczyn nieprzekazania spraw zakończonych do archiwizacji i „...z uwagi na dużą ilość dokumentów w pierwszej kolejności planowane jest przypisanie dokumentów do właściwych postępowań w celu podjęcia dalszych czynności, tj. w przypadku spraw zakończonych podjęciem czynności dot. zwrotu oryginałów dokumentów, w przypadku ich kserokopii przekazanie do archiwizacji”.

Natomiast w kwestii pieczętek i referentek, udzielono wyjaśnień m.in., że:

Trwa wyjaśnianie przyczyn zaistniałej sytuacji. W związku z czynnościami mającymi na celu uporządkowanie spraw wydano polecenie przygotowania protokołów zdawczo-odbiorczych w celu przekazania pieczętek do Wydziału CWW celem ich likwidacji. Termin realizacji do dnia 15 sierpnia 2022 roku”.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Tryb postępowania określały/określają:

- Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego izb administracji skarbowej – w zakresie obowiązku przechowywania dokumentacji akt spraw w teczках aktowych i przekazania dokumentacji spraw zakończonych do archiwum zakładowego,
- Metodyka z 2016 r. i z 2020 r., w związku z obowiązkiem założenia i gromadzenia akt spraw głównych po wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa skarbowe, wkroczenia skarbowe lub przestępstwa a także założenia akt zastępczych lub podręcznych w toku postępowania przygotowawczego,

- Zarządzenie Nr 53/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 29.03.2017 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji określającej zasady postępowania z pieczętkami i pieczęciami urzędowymi w Izbie Administracji Skarbowej w K., w zakresie obowiązku niezwłocznego przekazania do likwidacji nieaktualnych pieczęci i referentek.

Uwaga:

- ❖ **brak zaewidencjonowania w systemie SI ESKS i nieprzydzielenie referentowi, jako sprawy do prowadzenia, zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, które wpłynęły do CZS (...).**
 - zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa skarbowego przekazanego do CZS (...) za pismem Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Cz. z 11.06.2018 r. nr (...). Do CZS (...) sprawa wpłynęła 15.06.2018 r.,
 - pismo Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego z 25.04.2018 r. przekazujące analizę sprawy zawierającą ocenę ryzyka popełnienia oszustwa podatkowego przez podmiot gospodarczy za okres od stycznia 2012 roku do 28 sierpnia 2013 r. Do CZS (...) sprawa wpłynęła 11.05.2018 r.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zastępca Naczelnika Urzędu p. Adam Bigaj w piśmie z 8.07.2022 r., wskazał m.in., że:

Odnosząc się do zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa skarbowego (...) z 16 maja 2018 roku oraz do analizy zawierającej ocenę ryzyka popełnienia oszustwa podatkowego przez (...) wraz z pismem (...) z 13 listopada 2017 roku, na podstawie wyjaśnień otrzymanych podczas rozmowy telefonicznej z kierownik działu CZS (...), przeprowadzonej przez Naczelnika Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego 29 czerwca 2022 roku informuję, że sprawy te nie zostały zaewidencjonowane w systemie ESKS przez kierownika działu i nigdy nie zostały przydzielone referentom, jako sprawy do prowadzenia.

Sprawy te nie były również wykazywane przez kierującego CZS (...) w zestawieniach RMW przekazywanych do Wydziału w okresach miesięcznych.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów uznał, że wyjaśnienia Zastępcy Naczelnika Urzędu potwierdzają ustalenia kontroli.

W celu określenia puli spraw do kontroli, Zespół Kontrolerów zweryfikował niżej wymienione zestawienia:

- zestawienia spraw za okres od 1.03.2017 r. do 12.05.2022 r. zadekretowanych na kierownika komórki i pracowników CZS (...) oraz zarejestrowanych w rejestrach RMW, RKS, RSP, RSW,

[Dowód: akta kontroli (...)]

- zestawienia spraw RMW wygenerowane z SI ESKS według „Typu rejestru/rodzaju spraw” i prowadzącego sprawy.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Do kontroli wytypowano 206 spraw prowadzonych w CZS (...), w tym:

- 106 postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe, wykroczenia skarbowe lub przestępstwa i zarejestrowanych w rejestrze RKS,

- 100 spraw z rejestru RMW, prowadzonych na podstawie materiałów własnych lub wniosków, które wpłynęły do CZS (...) z innych jednostek Krajowej Administracji Skarbowej oraz organów zewnętrznych, będących podstawą do ewentualnego wszczęcia lub odmowy wszczęcia postępowania karnego skarbowego/karnego bądź zakończenia dalszych czynności wyjaśniających. W zakresie spraw zarejestrowanych w rejestrze RMW kontrolą objęto 63 sprawy z datą wpływu do CZS (...) przed 1.01.2022 r. Łączna liczba spraw objętych kontrolą wyniosła 169.

W toku prowadzonych czynności weryfikacyjnych do zarejestrowanych zawiadomień i postępowań ujętych na wyżej wymienionych zestawieniach spraw prowadzonych w CZS (...) stwierdzono:

Uwaga:

❖ **nieprzekazanie do organów nadzoru odpisów postanowienia o wszczęciu śledztwa.**

- w sprawie (...) wszczętej 10.11.2020 r. nie został wysłany do Prokuratury Rejonowej odpis postanowienia o wszczęciu śledztwa, celem objęcia sprawy nadzorem.

Sprawa zadekretowana w systemie SI ESKS 10.11.2020 r. na kierownika CZS (...), zmiana dekretacji na nowego referenta sprawy nastąpiła 10.06.2022 r., który otrzymał akta sprawy 20.06.2022 r. W tej dacie został wysłany do Prokuratury Rejonowej S.P. (...) w S. odpis postanowienia o wszczęciu śledztwa (data doręczenia 30.06.2022 r.).

- w sprawie (...) wszczętej 16.12.2020 r. nie został wysłany do Prokuratury Rejonowej odpis postanowienia o wszczęciu śledztwa, celem objęcia sprawy nadzorem.

Sprawa zadekretowana w systemie SI ESKS 16.12.2020 r. na kierownika CZS (...), zmiana dekretacji na nowego referenta nastąpiła 28.06.2022 r., który otrzymał akta sprawy 1.07.2022 r.

Zastępca Naczelnika Urzędu p. Adam Bigaj w piśmie z 8.07.2022 r. wskazał m.in., że:

Po zapoznaniu się z materiałem dowodowym, 4 lipca 2022 roku, referent sporządził wniosek o przedłużenie dochodzenia, który został podpisany przez zastępcę kierownika działu CZS (...) (nr systemowy UNP ...). 4 lipca 2022 roku referent sporządził również pismo przekazujące odpis postanowienia o wszczęciu śledztwa z 16 grudnia 2020 roku. (...) Akta sprawy wraz z postanowieniem o wszczęciu postępowania zostały doręczone do Prokuratury nadzorującej 7 lipca 2022 roku.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Ponadto Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga pismem z 23.05.2022 r. potwierdziła, że sprawy (...) i (...) były objęte kontrolą funkcjonalną i prowadzone są pod nadzorem prokuratora.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zgodnie z przyjętym zakresem kontroli, postępowania objęte nadzorem prokuratora zostały wyłączone z czynności kontrolnych. W związku ze stwierdzonymi powyżej nieprawidłowościami Dyrektor Izby, na wniosek Zespołu Kontrolerów, pismem z 14.07.2022 r. polecił Naczelnikowi Urzędu objęcie kontrolą funkcjonalną obszaru dotyczącego postępowań przygotowawczych prowadzonych w formie śledztwa i będących pod nadzorem prokuratora (wszczętych) oraz tych, które wpłynęły do komórki i na dzień 14.07.2022 r. nie zostały

wszczęte, gdzie formą postępowania przygotowawczego jest śledztwo.

Ponadto Dyrektor Izby polecił przeprowadzenie przeglądu procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej w komórkach dochodzeniowo-śledczych i uznania obszaru, dotyczącego postępowań przygotowawczych prowadzonych w formie śledztwa jako obszaru, w którym kontrolę funkcjonalną należy prowadzić na bieżąco.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zastępca Naczelnika Urzędu p. Anna Miliczek – Kuś pismem z 8.09.2022 r. poinformowała o realizacji zaleceń.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Uwaga:

❖ **bezczyńność w sprawach z rejestru RMW otrzymanych z Prokuratury Krajowej w R.**

- (...) przestępstwo skarbowe (...) – bezczynność w sprawie od 17.11.2017 r. do 1.07.2021 r. (zmiana dekretacji na pracownika innej komórki organizacyjnej CZS), tj. przez 1322 dni; zwłoka w dekretacji i przydzieleniu sprawy referentowi od 17.11.2017 r. do 12.03.2018 r., tj. przez 268 dni.

Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga w piśmie z 19.08.2022 r. udzieliła wyjaśnień m.in., że:

(...) Po dokonaniu analiz wyłączonych materiałów nie przeprowadzano dalszych czynności z uwagi na (...). W śledztwie prowadzonym przez Prokuraturę Krajową w R., na polecenie prokuratora prowadzono dalsze czynności w postaci (...) Niemniej jednak ze względu na sytuację kadrową w CZS (...) i związane z tym nadmierne obciążenie sprawami, podejmowano głównie czynności terminowe. Natomiast w przedmiotowej sprawie na bieżąco analizowano (...). Postępowania tego typu były systematycznie kończone w miarę możliwości kadrowych Działu CZS (...) lub przekazywane na inne działy w wyniku prowadzonych analiz obciążenia pracą.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Naczelnika Urzędu mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) przestępstwo skarbowe (...) - bezczynność w sprawie od 17.11.2017 r. do 1.07.2021 r. (zmiana dekretacji na pracownika innej komórki CZS), tj. przez 1322 dni, zwłoka w dekretacji i przydzieleniu sprawy referentowi od 17.11.2017 r. do 13.03.2018 r., tj. przez 269 dni.

Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga w piśmie z 19.08.2022 r. udzieliła wyjaśnień analogicznych jak do (...).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Naczelnika Urzędu mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - przestępstwo skarbowe (...) – bezczynność w sprawie od 2.08.2019 r. do 30.06.2021 r. (zmiana dekretacji na pracownika innej komórki CZS), tj. przez 698 dni.

Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga w złożonych w piśmie z 19.08.2022 r. wyjaśnieniach potwierdziła ustalenia Zespołu Kontrolerów.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Ustalenia kontroli dokonane w oparciu o sporządzone opisy akt spraw CZS (...) będących „w toku”.

Sporządzone opisy akt spraw z RKS oraz RMW zweryfikowano z zapisami w SI ESKS. Ustalenia kontroli wraz z odniesieniem Zespołu Kontrolerów do udzielonych w poszczególnych sprawach wyjaśnień stanowią akta kontroli.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Rejestr RKS

Uwaga:

- ❖ **bezczyność i brak niezwłocznego podjęcia czynności w sprawach, w których zostały złożone zawiadomienia o przestępstwie (wykroczeniu) skarbowym lub uzyskano informację o ewentualnym popełnieniu przestępstwa (wykroczenia) skarbowego.**

W 33 sprawach RKS stwierdzono bezczynność i brak niezwłocznego podjęcia czynności w związku ze złożonym zawiadomieniem o przestępstwie (wykroczeniu) skarbowym lub uzyskaną informacją o ewentualnym popełnieniu przestępstwa (wykroczenia) skarbowego.

W tym, w przypadku 9 postępowań stwierdzono bezczynności trwającą od 891 do 1897 dni (...):

- (...) - bezczynność od 17.03.2017 r. do 5.05.2022 r., tj. przez 1874 dni (przekazanie sprawy CZS (...) - pierwsza czynność sprawdzająca) i zwłoka w podjęciu decyzji merytorycznej w przedmiotowej sprawie wg ESKS/ESKS2 - postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia z 24.06.2022 r. (SI ESKS - przekazanie systemowe Izby Administracji Skarbowej w K. – 1.07.2022 r.).

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień w zakresie bezczynności w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

- (...) - bezczynność od 20.03.2018 r. do 10.01.2022 r., tj. przez 1392 dni (sporządzenie postanowienia o wyłączeniu materiałów ze sprawy - przesłanie do Dyrektora Izby postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia) i zwłoka w zakresie odmowy wszczęcia dochodzenia z 11.01.2022 r. - postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia z uwagi na bezwzględną negatywną przesłankę procesową – przedawnienie karalności czynu zabronionego.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza w piśmie z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień:

W zakresie bezczynności organu od 20.03.2018r. do 11.01.2022r. wyjaśniam, że sprawa ta dotyczyła tzw (...) gdzie zgodnie z poleceniem prokuratora (...) należało wyłączać materiały (...). Sprawy, w których nie pozyskano materiału dowodowego (...). W sprawie dokonano analizy (...). Wyżej wymienione okoliczności, a także wpływ spraw nowych oraz duże

kadrowe i związane z tym duże obciążenie sprawami poszczególnych referentów, spowodowały opóźnienie w merytorycznym zakończeniu niniejszego postępowania. W dniu 04.01.2022r. wysłano do IAS w Katowicach akta sprawy z Postanowieniem o odmowie wszczęcia dochodzenia do zatwierdzenia. W/w postanowienie zostało zatwierdzone przez organ nadzoru w dniu 08.03.2022r.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - bezczynność od 1.02.2018 r. do 21.06.2022 r., tj. przez 1600 dni (wpływ sprawy - wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia według SI ESKS) i zwłoka w podjęciu decyzji merytorycznej w zakresie odmowy wszczęcia dochodzenia z 22.06.2022 r.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień, że:

Bezczynność organu w sprawie wynikała z konieczności priorytetowego traktowania spraw przedawniających się oraz dużym wpływem nowych spraw, w których z uwagi na terminy realizacji poszczególnych czynności procesowych wyznaczonych przez organy nadzoru wymagały priorytetowego traktowania. W dniu 30.11.2020r. sporządzono postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego i przekazano wraz pismem przewodnim oraz z aktami sprawy Kierownikowi (...) Działu Dochodzeniowo-Śledczego, celem przekazania sprawy do Naczelnika Wydziału CZS, a następnie do Dyrektora Izby Skarbowej w K. celem zatwierdzenia postanowienia. W wyniku przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej przez Naczelnika Wydziału CZS stwierdzono, że w sprawie nie nadano dalszego biegu, w związku z powyższym w dniu 20.06.2022r. sporządzono ponownie postanowienie odmowie wszczęcia postępowania (...).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) – bezczynność od 13.05.2018 r. do 11.04.2022 r., tj. przez 1429 dni (dekretacja w SI ESKS – notatka służbowa) i zwłoka w podjęciu decyzji w zakresie wydanego postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia z 19.04.2022 r.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza w piśmie z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień analogicznych jak do (...) (Sprawa dotycząca tzw. (...)).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - bezczynność od 26.10.2018 r. do 10.01.2022 r., tj. przez 1172 dni (wpływ do CZS (...) – sporządzenie postanowienia) i zwłoka w podjęciu decyzji w zakresie wydanego postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia z 11.01.2022 r.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień:

W sprawie przygotowywany jest projekt postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia (...), z uwagi na fakt, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby wcześniej wszczęte toczy się (...).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów zauważa, że do 14.10.2022 r. (zakończenie czynności kontrolnych) w SI ESKS nie stwierdzono wpisów dotyczących czynności w sprawie. Zwłoka w podjęciu decyzji w zakresie wydania postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia wynosi 210 dni, licząc od 18.03.2022 r. (zwrot akt sprawy z niezatwierdzonym postanowieniem o odmowie wszczęcia dochodzenia/śledztwa) do 14.10.2022 r.

- (...) - bezczynność od 1.08.2018 r. do 8.06.2021 r. tj. przez 1042 dni (informacja do Prokuratury Krajowej w R. – wszczęcie dochodzenia) i zwłoka w podjęciu decyzji w zakresie wszczęcia dochodzenia z 9.06.2021 r.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień, że:

W okresie od 01.08.2018r. do 10.05.2021r. referentem postępowania (...) była (...), która w 2021r przeszła na emeryturę. Od dnia 10.05.2021r. referentem sprawy jest (...). Poprzedni referent sprawy, Pani (...) pełniła ponadto od czerwca 2020r. funkcję zastępcy kierownika (...) Działu Dochodzeniowo-Śledczego. Powyższe okoliczności mogły spowodować opóźnienie w rozpatrzeniu sprawy (...) i podjęciu decyzji co do dalszego trybu postępowania. Jednak z uwagi na fakt, iż poprzedni referent sprawy nie pełni już służby w tutejszej jednostce, brak jest możliwości ustalenia szczegółowych przyczyn bezczynności w sprawie w okresie od 01.08.2018r. do 10.05.2021r.

Natomiast opóźnienie w realizacji dalszych czynności wyniknęło częściowo z tych samych okoliczności, tj. dużej rotacji pracowników w (...) Dziale Dochodzeniowo-Śledczym z uwagi na odejście funkcjonariuszy na emerytury i koniecznością przedekretowania spraw na nowych referentów, co spowodowało zwiększone obciążenie pracą nowego referenta sprawy.

Po przedekretowaniu sprawy na nowego referenta w dniu 10.05.2021r. i przeanalizowaniu przez niego materiałów sprawy, w dniu 09.06.2021r. wydano postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie (...) nr (...). (...)

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - bezczynność od 12.09.2017 r. do 7.03.2022 r., tj. przez 1637 dni (postanowienie o wyłączeniu materiałów –wpływ akt do CZS (..) z CZS (...)) i zwłoka w podjęciu decyzji w zakresie wydanego postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia z 25.04.2022 r.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza w piśmie z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień analogicznych jak do (...) (Sprawa dotycząca tzw. (...)).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - bezczynność od 1.03.2017 r. do 12.05.2022 r., tj. przez 1897 dni (powstanie KAS – rozpoczęcie kontroli wewnętrznej) i zwłoka w wydaniu decyzji merytorycznej w związku z wydaniem postanowienia z 6.09.2016 r. o wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania karnego skarbowego celem umorzenia postępowania (brak rozstrzygnięcia).

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień, że:

Sprawa w dniu 06.05.2022r. została objęta kontrolą funkcjonalną przez Naczelnika Wydziału CZS. W wyniku przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej stwierdzono istotne nieprawidłowości, w zakresie terminowości prowadzenia sprawy. W wyniku powyższego w dniu 13.07.2022r. nastąpiła zmiana referenta sprawy (...). Wobec poprzedniego referenta sprawy toczy się obecnie (...).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - bezczynność od 1.03.2017 r. do 22.07.2019 r. oraz od 23.07.2019 r. do 30.12.2021 r., tj. odpowiednio przez 873 i 891 dni (powstanie KAS - pierwsza czynność sprawdzająca) i zwłoka w zakresie odmowy wszczęcia dochodzenia z 31.12.2021 r. Odmowa z uwagi na bezwzględną negatywną przesłankę procesową –przedawnienie karalności czynu zabronionego.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień:

(...) na zaistniały stan rzeczy miały wpływ zmiany organizacyjne, rotacje kadrowe oraz obciążenie pracą w działach dochodzeniowo-śledczych Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. Jednocześnie informuję, iż w dniu 29.12.2021r. sprawa została zadekretowana na nowego referenta sprawy, który w dniu 29.12.2021r. sporządził postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia- przesłanką odmowy wszczęcia był brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie czynu, które przekazano w dniu 30.12.2021r. organowi nadzoru wraz z aktami sprawy do zatwierdzenia. Organ nadzoru nie zatwierdził powyższego postanowienia, wskazując na wystąpienie innej przesłanki procesowej, w postaci przedawnienia karalności czynu i w dniu 31.01.2022r. zwrócono akta sprawy do CZS (...). W związku z powyższym w dniu 13.04.2022r. sporządzono kolejne postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia z uwagi na przedawnienie karalności czynu, które Organ nadzoru zatwierdził w dniu 28.04.2022r.

[Dowód: akta kontroli 87/2760]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny. Zauważyć należy, że Zastępca Naczelnika Urzędu w przekazanej odpowiedzi nie odniósł się do przyczyn bezczynności CZS (...) w okresie od 23.07.2019 r. do 31.12.2021 r.

W pozostałych 26 sprawach z rejestru RKS stwierdzono bezczynność, która wyniosła:

- **789 dni** – (...),
- **727 i 592 dni** – (...),
- **473 i 471 dni** odpowiednio w 2 sprawach – (...),
- **od 312 do 339 dni** – 7 spraw (...),
- **od 203 do 278 dni** - 5 spraw (...),
- **od 107 do 185 dni** – 8 spraw (...),
- **48 i 54 dni** odpowiednio w 2 sprawach – (...).

Uwaga

- ❖ **zwłoka w podjęciu decyzji o wszczęciu dochodzenia lub w zakresie odmowy wszczęcia dochodzenia.**

W sprawach w których stwierdzono beczynność w związku ze złożonym zawiadomieniem o przestępstwie (wykroczeniu) skarbowym lub uzyskano informację o ewentualnym popełnieniu przestępstwa (wykroczenia) skarbowego, ustalono, że wystąpiła zwłoka:

- w podjęciu decyzji o wszczęciu dochodzenia wynosząca od 48 do 1042 dni – 17 spraw (...),
- w podjęciu decyzji w zakresie odmowy wszczęcia dochodzenia wynosząca od 337 do 1637 dni – 10 spraw (...).

Tryb postępowania określały/określają:

- art. 305 § 1 k.p.k. Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa,
- art. 307 § 1 k.p.k. Jeżeli zachodzi potrzeba, można zażądać uzupełnienia w wyznaczonym terminie danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym wypadku postanowienie o wszczęciu śledztwa albo o odmowie wszczęcia należy wydać najpóźniej w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia,
- art. 297 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. - celem postępowania przygotowawczego jest ustalenie, czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo, wykrycie i w razie potrzeby ujęcie sprawcy, zebranie danych stosownie do art. 213 i 214 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., wyjaśnienie okoliczności sprawy, w tym ustalenie osób pokrzywdzonych i rozmiarów szkody, zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu,
- wytyczne Naczelnika Wydziału (...) z 5.03.2021 r. dotyczące obowiązku zastosowania się do dyspozycji wynikającej z treści art. 305 § 1 k.p.k. w związku z art. 307 § 1 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s.

Uwaga:

❖ **beczynność w trakcie prowadzonego dochodzenia.**

W 26 postępowaniach kontrola wykazała beczynność procesową trwającą od 71 do 1 897 dni. Najdłuższy okres beczynności stwierdzono w sprawach:

- (...) - beczynność od 1.03.2017 r. do 12.05.2022 r. (powstanie KAS- rozpoczęcie kontroli), tj. przez 1897 dni. Przedawnienie karalności czynu wg systemu ESKS/ESKS2 19.05.2022 r.).

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

- (...) – beczynność organu od 1.03.2017 r. do 28.06.2021 r. (powstanie KAS-notatka służbowa), tj. przez 1579 dni. Sprawa pozostawała bez dekretacji w okresie od 1.09.2017 r. do 30.12.2020 r., tj. przez 1216 dni.

Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga w piśmie z 18.08.2022 r. udzieliła wyjaśnień w sprawie.

[Dowód akta kontroli: (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

- (...) – bezczynność organu od 24.04.2018 r. do 12.05.2022 r. (czynność w sprawie – rozpoczęcie kontroli wewnętrznej), tj. przez 1479 dni.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

- (...) - bezczynność od 13.12.2019 r. do 2.05.2022 r. (od postanowienia o wszczęciu dochodzenia do wydania postanowienia o połączeniu materiałów wyłączonych ze śledztwa Prokuratury Okręgowej w Cz.), tj. przez 871 dni.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

- (...) – bezczynność od 23.10.2019 r. do 12.05.2022 r. (od postanowienia o wyłączeniu materiałów sprawy do odrębnego prowadzenia postępowania karnego (...) – rozpoczęcie kontroli), tj. przez 932 dni.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

- (...) – bezczynność od 28.12.2018 r. do 19.06.2019 r.(odpowiedź z DIAS w P. – postanowienie o przedłużeniu dochodzenia do 19.06.2019r.), tj. 172 dni. Zwłoka w podjęciu decyzji merytorycznej w przedmiotowej sprawie od 19.06.2019 r. do 12.05.2022 r., tj. 1058 dni. Przedawnienie karalności czynu zabronionego 9.12.2021 r. według SI ESKS.

Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień:

Postępowanie przygotowawcze zostało wszczęte w dniu 19 czerwca 2018r. w oparciu o ustalenia wynikające z decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. nr (...) z dnia 7 września 2016r. W toku czynności sprawdzających m.in. w sprawie (...) w dniu 3 października 2017r. zwrócono się do Prokuratury Okręgowej w G. z zapytaniem o śledztwo (...) w celu dokonania analizy w zakresie przesłanki procesowej określonej w (...). Uzyskano materiały ze śledztwa, które przejęła Prokuratura Regionalna w K. (...). Po przanalizowaniu przesłanych materiałów, w dniu 28 czerwca 2018r. akta sprawy (...) zostały przekazane do Prokuratury Regionalnej w K. wraz z prośbą o rozważenie możliwości połączenia z uwagi na łączność podmiotową i przedmiotową dochodzenia Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. (...).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu dotyczących beczynności od 1.03.2017 r. do 18.06.2018 r. oraz zwłoki w zakresie wszczęcia dochodzenia, jak również zwłoki w podjęciu decyzji merytorycznej (umorzenia dochodzenia).

- (...) - beczynność od 16.06.2021 r. do 12.05.2022 r. (przesłuchanie świadka – rozpoczęcie kontroli wewnętrznej), tj. przez 330 dni. Brak decyzji merytorycznej w przedmiotowej sprawie do 12.05.2022 r. Przedawnienie karalności czynu zabronionego 9.12.2021 r. (według SI ESKS).
- (...) – beczynność od 9.06.2021 r. do 12.05.2022 r., (przesłuchanie świadka –kontrola wewnętrzna), tj. 337 dni. Brak decyzji merytorycznej w przedmiotowej sprawie. Przedawnienie karalności czynu zabronionego 9.12.2021 r. (według SI ESKS).

W sprawach (...), w zakresie wnioskowania o przedłużenie terminu dochodzenia od 8.06.2021 r., beczynności organu od 16.06.2021 r. do 12.05.2022 r. oraz braku decyzji merytorycznej w sprawie z uwagi na przedawnienie karalności czynu, Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza pismem z 13.10.2022 r. udzielił m.in. wyjaśnień:

brak jest fizycznie w aktach sprawy wniosków o przedłużenie, które zostały odnotowane w systemie ESKS przez (...). Na okładkach akt podręcznych widoczna jest adnotacja b. kierownika Działu - " w dniu 04.06.2021 kontrola funkcjonalna - akta, terminowość, ESKS - brak nieprawidłowości, co może świadczyć, że wnioski takie były przedłożone do podpisu kierownikowi Działu i wysłania do IAS w K. W okresie od 16.06.2021 do 29.12.2021 r. sprawy były zadekretowane na pracownika tutejszego Działu, (...), który odszedł na emeryturę z dniem 30.09.2021 r. W okresie od 01.10.2021 do 29.12.2021 r sprawy pozostawały bez zmiany referenta. W dniu 29.12.2021 r. referentem spraw była (...), a następnie sprawy zostały przedekretowane w dn. 23.03.2022 r. na (...). Kolejna dekretacja, w związku z odejściem z pracy p. (...) nastąpiła w dniu 23.05.2022 r. na p. (...). Z uwagi na nadmierne obciążenie zlecanymi czynnościami jak i konieczność kontynuowania czynności w sprawach bieżących, a także priorytetowe traktowanie spraw przedawniających się, w sprawach nie wydano merytorycznych rozstrzygnięć,

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

W pozostałych 18 sprawach z rejestru RKS stwierdzona beczynność wyniosła:

- **od 303 do 395 dni** – 8 spraw (...),
- **od 240 do 295 dni** - 3 sprawy (...),
- **od 100 do 205 dni** – 3 sprawy (...),
- **od 100 dni** – 4 sprawy (...).

Uwaga:

❖ przedawnienie karalności czynów zabronionych.

Przedawnienie karalności czynów zabronionych stwierdzono w 6 sprawach RKS, w których wcześniej wykazano beczynność w zakresie prowadzonych spraw i postępowań przygotowawczych (...).

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Zespół Kontrolerów zauważa, że w maju 2019 r. w ramach sprawowanego nadzoru Zastępca Dyrektora Izby skierował do Urzędu pismo znak: (...) r., w którym m.in. zwrócił uwagę na fakt:

(...) W prowadzonych postępowaniach przygotowawczych znaczenie dla przedawnienia karalności czynu ma (...). Proszę zatem w sprawach (...). Z uwagi na stwierdzoną w ramach nadzoru skalę spraw, które ulegają przedawnieniu w efekcie przewlekłości działania lub bezczynności organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, zwracam również uwagę na aspekt efektywności sprawowanej kontroli funkcjonalnej oraz konieczności dokonywania ocen w kontekście naruszenia obowiązków służbowych (...).

Uwaga:

❖ **nieuzasadniona zwłoka w podjęciu decyzji merytorycznej w postaci sporządzenia postanowienia o umorzeniu dochodzenia.**

W 5 sprawach RKS stwierdzono nieuzasadnioną zwłokę w podjęciu decyzji merytorycznej w postaci umorzenia dochodzenia z uwagi na zaistnienie ujemnej przesłanki procesowej w postaci przedawnienia karalności na dzień rozpoczęcia kontroli 12.05.2022 r.:

- (...) – zwłoka przez 1897 dni; zwłoka w wydaniu decyzji merytorycznej w związku z wydaniem postanowienia z 6.09.2016 r. o wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania karnego skarbowego celem umorzenia postępowania - zwłoka liczona od daty 1.03.2017 r.,
- (...) – zwłoka przez 153 dni,
- (...) – zwłoka przez 22 dni.

Uwaga:

❖ **brak skierowania wniosków o przedłużenie postępowania do organu nadrzędnego. Sporządzenie wniosków o przedłużenie dochodzenia z naruszeniem procedury przedłużania dochodzenia.**

- w 6 sprawach stwierdzono sporządzenie wniosków o przedłużenie dochodzenia po terminie zakończenia postępowania przygotowawczego wynikającego z art. (...), co uniemożliwiło dochowanie ciągłości prowadzonego postępowania przygotowawczego (...),
- w 11 sprawach stwierdzono brak skierowania wniosków o przedłużenie postępowania pomimo upływu terminu zakończenia dochodzenia wynikającego z art. (...) wynikającego z wydanych postanowień o przedłużeniu dochodzenia (...).

W sprawach (...) Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza w piśmie z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień zacytowanych w opisie ustaleń dotyczących bezczynności w trakcie prowadzonego dochodzenia.

Natomiast w sprawie (...) Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza w piśmie z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień w sprawie.

(...) - na podstawie akt sprawy nie da się ustalić przyczyn naruszenia terminów i procedury związanej z przedłużeniem dochodzenia po przekazaniu sprawy przez Szefa KAS po rozstrzygnięciu sporu kompetencyjnego. Sprawa była prowadzona przez p. (...), który w 2021 r. odszedł na emeryturę. W aktach sprawy brak wniosków o przedłużenie (...).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

Natomiast w sprawach o sygnaturze: (...) Zastępca Naczelnika p. Artur Scholz pismem z 10.11.2022 r. przekazał skany wniosków o przedłużenie dochodzenia z 18.11.2021 r., które nie były podpisane przez osoby upoważnione do podpisu wniosków o przedłużenie prowadzonych dochodzeń kierowanych do organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego. Akta powyższych spraw nie wpłynęły do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. wraz z przedmiotowymi wnioskami.

Mając na uwadze powyższe Zespół Kontrolerów nie uznał przesłanych wniosków za potwierdzające zaistnienie czynności w postaci skierowania wniosku o przedłużenie dochodzenia do zatwierdzenia.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Ponadto na podstawie dokumentów objętych kontrolą Zespół Kontrolerów zauważa, że wyżej wymienione sprawy były przedmiotem kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału p. (...) i opisane zostały w „Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej” z 11 i 12.04.2022 r.

(...)

(...) Po kolejnej zmianie Referenta sporządzono pierwszy wniosek o przedłużenie dochodzenia. W listopadzie 2021 pomimo zapisów w systemie wniosku takiego nie skierowano.

(...)

(...) Po kolejnej zmianie Referenta sporządzono pierwszy wniosek o przedłużenie dochodzenia. W listopadzie 2021 pomimo zapisów w systemie wniosku takiego nie skierowano.

(...)

(...) Po kolejnej zmianie Referenta sporządzono pierwszy wniosek o przedłużenie dochodzenia. W listopadzie 2021 pomimo zapisów w systemie wniosku takiego nie skierowano.

(...)

(...) Po kolejnej zmianie Referenta sporządzono pierwszy wniosek o przedłużenie dochodzenia. W listopadzie 2021 pomimo zapisów w systemie wniosku takiego nie skierowano.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Tryb postępowania określały/określają:

— art. 153 § 1 lub § 3 k.k.s.:

§ 1. Postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo skarbowe powinno być zakończone w ciągu 3 miesięcy. W razie niezakończenia postępowania w tym terminie organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a gdy postępowanie prowadzi lub nadzoruje prokurator – prokurator bezpośrednio przełożony, mogą przedłużyć je na okres do 1 roku. W szczególnie uzasadnionych wypadkach organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a gdy postępowanie prowadzi lub nadzoruje prokurator – prokurator bezpośrednio przełożony mogą przedłużyć okres postępowania na dalszy czas oznaczony, jednak gdy jest ono prowadzone w formie śledztwa, przedłużenia na okres przekraczający rok dokonuje prokurator nadrzędny nad prokuratorem nadzorującym lub prowadzącym postępowanie.

§ 3. W razie niezakończenia dochodzenia w sprawie o wykroczenie skarbowe prowadzonego przez organ postępowania przygotowawczego w ciągu 2 miesięcy, organ nadrzędny nad tym organem może przedłużyć dochodzenie na czas oznaczony.

- § 196 Metodyki z 2016 r. - zgodnie z którą „ finansowy organ postępowania przygotowawczego występując do (...) lub izby celnej z wnioskiem o przedłużenie okresu dochodzenia, powinien przesłać wraz z wnioskiem akta sprawy nie później niż na 5 dni przed upływem terminu zakończenia dochodzenia”,
- § 200 Metodyki z 2020 r. - o czym przypominano m.in. w piśmie Zastępcy Dyrektora Izby z 30.03.2021 r. znak sprawy: (...), UNP: (...), zgodnie z którym „(...) finansowy organ postępowania przygotowawczego występując do dyrektora izby administracji skarbowej z wnioskiem o przedłużenie okresu dochodzenia, powinien przesłać wraz z wnioskiem akta sprawy nie później niż na 5 dni przed upływem terminu zakończenia dochodzenia”.

Uwaga:

❖ **brak czynności sprawdzających organu w zakresie monitorowania przesłanek zawieszenia postępowania.**

W sprawie (...) stwierdzono brak czynności sprawdzających organu w zakresie monitorowania przesłanek zawieszenia postępowania przez 344 dni.

Naczelnik Urzędu p. Aleksandra Szulga w piśmie z 18.08.2022 r. udzieliła wyjaśnień w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów odnosząc się do złożonych wyjaśnień, uznał że potwierdzają one ustalenia kontroli.

Ponadto mając na uwadze powyższe ustalenia, Zespół Kontrolerów zauważa, że w czerwcu 2021 roku w ramach sprawowanego nadzoru Zastępca Dyrektora Izby w piśmie nr: (...) polecił Naczelnikowi Śląskiego Urzędu Celnego- Skarbowego w K. m.in. co najmniej raz na 6 miesięcy dokonywać weryfikacji zawieszonych postępowań przygotowawczych celem stwierdzenia, czy ustały już przesłanki będące podstawą zawieszenia weryfikowanych postępowań, a na rok przed przedawnieniem karalności czynu, dokonywać sprawdzenia co najmniej raz na 3 miesiące. Polecono także na bieżąco monitorować zawieszone postępowania przygotowawcze pod kątem wystąpienia przesłanki określonej w art. 17 § 1 pkt 6 kpk, a w przypadku jej wystąpienia, podjąć zawieszone postępowanie i niezwłocznie sporządzić merytoryczne rozstrzygnięcie, kończące postępowanie przygotowawcze. Ponadto polecił dokonywanie regularnej weryfikacji aktualności przesłanki zawieszenia postępowania oraz przeprowadzenie analizy wszystkich zawieszonych postępowań przygotowawczych (...).

Tryb postępowania określały/określają:

- § 199 ust. 2 Metodyki z 2016 r. - „ W czasie zawieszenia postępowania finansowy organ postępowania przygotowawczego, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, przeprowadza czynności mające na celu sprawdzenie, czy nie ustały przyczyny zawieszenia (...)”,
- § 203 ust. 2 Metodyki z 2020 r. - „W czasie zawieszenia postępowania przygotowawczego należy okresowo, nie rzadziej niż raz w ciągu 6 miesięcy, przeprowadzać czynności sprawdzające, czy przyczyny zawieszenia trwają nadal, czy nie ustały przyczyny zawieszenia (...)”,

- § 6 decyzji Nr 5/2019 Naczelnika Urzędu z 20 marca 2019 r. „W czasie zawieszenia postępowania przygotowawczego na prowadzącym to postępowanie pracowniku działu dochodzeniowo śledczego ciąży obowiązek monitorowania, nie rzadziej niż raz w ciągu 6 miesięcy, czy przyczyny zawieszenia trwają nadal”,
- § 7 decyzji Nr 11/2020/SZD Naczelnika Urzędu z 3 sierpnia 2020 r. „W czasie zawieszenia postępowania przygotowawczego na prowadzącym to postępowanie pracowniku komórki dochodzeniowo-śledczej ciąży obowiązek monitorowania, nie rzadziej niż raz w ciągu 6 miesięcy, czy przyczyny zawieszenia trwają nadal, a w sprawach, w których termin przedawnienia karalności czynu upływa w danym roku bieżącym, nie rzadziej niż raz w ciągu 3 miesięcy”.

Uwaga:

- ❖ **udzielenie odpowiedzi przez jednostkę kontrolowaną 10.11.2022 r. na pismo Zespołu Kontrolerów nr (..) z 21.10.2022 r., po upływie wyznaczonego terminu do 28.10.2022 r.**

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zgodnie z treścią art. 25 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 224) pracownik jednostki kontrolowanej ma obowiązek udzielenia kontrolerowi, w wyznaczonym przez niego terminie, ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

Rejestr RMW

Kontrola spraw z rejestru RMW, zaewidencjonowanych w związku z zawiadomieniem o przestępstwie skarbowym, wykroczeniu skarbowym lub na podstawie informacji własnych, w których do dnia rozpoczęcia kontroli nie było decyzji o wszczęciu postępowania lub o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego (śledztwa lub dochodzenia).

Uwaga:

- ❖ **bezczynność w sprawach z rejestru RMW, prowadzonych na podstawie materiałów własnych.**

W 50 sprawach RMW stwierdzono brak czynności w związku z zawiadomieniem o przestępstwie skarbowym lub wykroczeniu skarbowym, w tym w 4, w których wystąpiło przedawnienie karalności czynu.

- (..) – brak czynności w sprawie od 12.04.2017 r. (data rejestracji w SI ESKS) do 30.03.2022 r. (sporządzenie notatki urzędowej o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego z uwagi na przedawnienie karalności czynu 28.05.2017 r.), tj. przez 1813 dni.

Na podstawie dokumentów objętych kontrolą Zespół Kontrolerów zauważa, że wyżej wymieniona sprawa była przedmiotem kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału p. (...) i opisana została w „Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej na dzień 2.05.2022 r.”:

W sprawie nie wykonano żadnych czynności skutkiem czego doszło do przedawnienia karalności czynu. (...) W tej sprawie karalność ustała z dniem 28.05.2017 roku. Mimo tego w roku 2018 i w roku 2021 dokonywano wpisów dotyczących przedmiotowej sprawy w systemie ESKS, a projekt notatki przygotowano dopiero z datą 31 marca 2022 roku.

[Dowód: akta kontroli (...)]

- (...) – brak czynności w sprawie od 29.04.2017 r. (data rejestracji w SI ESKS) do 30.03.2022 r. (sporządzenie notatki urzędowej o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego z uwagi na przedawnienie karalności czynu 5.06.2017 r.; 5.06.2018 r., 28.03.2019 r., notatka zatwierdzona 26.05.2022 r.), tj. przez 1796 dni.

Na podstawie dokumentów objętych kontrolą Zespół Kontrolerów zauważa, że wyżej wymieniona sprawa była przedmiotem kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału p. (...) i opisana została w „Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej na dzień 2.05.2022 r.”.

W sprawie nie wykonano żadnych czynności skutkiem czego doszło do przedawnienia karalności czynu. (...) karalność ustała odpowiednio 5.06.2017, 5.06.2018 oraz 28.03.2019. W roku 2018 i w roku 2021 dokonywano wpisów dotyczących przedmiotowej sprawy w systemie ESKS, a projekt notatki przygotowano dopiero z datą 31.03.2022 r.

[Dowód: akta kontroli (...)]

- (...) – brak czynności w sprawie od 2.02.2019 r. (wpływ) do 11.04.2022 r. (połączenie materiałów do wspólnego prowadzenia), tj. przez 1164 dni, w kontekście zbliżającego się terminu przedawnienia należności publicznoprawnej/zobowiązania podatkowego – 31.12.2022 r. i daty przedawnienia karalności czynu – 31.12.2027 r.

Zastępca Naczelnika Urzędu p. Jacek Bryndza w piśmie z 25.08.2022 r., udzielił wyjaśnień w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów uznał, że wyjaśnienia Zastępcy Naczelnika Urzędu potwierdzają ustalenia kontroli.

- (...) – brak czynności w sprawie od 3.06.2020 r. (wpływ) do 5.04.2022 r. (pismo do IAS w K.), tj. przez 671 dni, w kontekście zbliżającego się terminu przedawnienia należności publicznoprawnej lub zobowiązania podatkowego z dniem 31.12.2022 r. oraz mając na uwadze, że po podjęciu czynności wyjaśniających akta sprawy zostały przesłane 29.06.2022 r. do Prokuratury Rejonowej celem wszczęcia śledztwa.

Zastępca Naczelnika Urzędu p. Jacek Bryndza w piśmie z 25.08.2022 r., wskazał m.in. że:

Bezczynność w przedmiotowej sprawie wyniknęła z dużego obciążenia pracą referenta sprawy, rotacjami kadrowymi w komórce i koniecznością przejmowania spraw po nieobecnych referentach. Ponadto akta przedmiotowej sprawy zawierały ponad 11 tomów, które należało przeanalizować, uporządkować, ponumerować i sporządzić spisy. Czynności te, pomimo technicznego charakteru, zabierają dużo czasu, którego wygospodarowanie przy ilości postępowań przygotowawczych w toku jest utrudnione.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów nie uznał wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu mając na uwadze ustalony stan faktyczny.

- (...) - beczynność w sprawie od 10.07.2021 r. (wpływu wniosku do komórki) do 12.05.2022 r. (rozpoczęcie kontroli), tj. przez 306 dni, w kontekście terminów przedawnienia karalności czynu: 31.12.2019 r., 31.12.2020 r., 31.12.2021 r.

i terminu przedawnienia najstarszej należności publicznoprawnej lub zobowiązania podatkowego - 6.06.2021 r. W sprawie sporządzono notatkę urzędową z 16.05.2022 r. o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego z uwagi na przedawnienie karalności czynów (zwrot zatwierdzonej notatki 24.05.2022).

Na podstawie dokumentów objętych kontrolą Zespół Kontrolerów zauważa, że wyżej wymieniona sprawa była przedmiotem kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału p. (...) i opisana została w „Informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej na dzień 18.05.2022 r.”

Stwierdzono nieprawidłowości zdefiniowane w Zarządzeniu Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. nr 3/2019. Od momentu wpływu materiałów do komórki do dnia przedawnienia nie wykonano żadnych czynności.

Kierująca działem do dnia przedawnienia się postępowania nie przydzieliła sprawy innemu Referentowi, sama również nie wykonała czynności w tej sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

- (...) – beczynność w sprawie od 10.08.2019 r. (wpływu wniosku do komórki) do 16.06.2022 r. (sporządzenie notatki urzędowej o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego.), tj. przez 1010 dni, w kontekście terminów przedawnienia karalności czynu: 5.08.2019 r. i 31.12.2019 r. oraz terminu przedawnienia najstarszej należności publicznoprawnej lub zobowiązania podatkowego - 31.12.2022 r.

Zastępca Naczelnika Urzędu p. Jacek Bryndza w piśmie z 25.08.2022 r. odniósł się do sprawy.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów uznał, że udzielona przez Zastępcę Naczelnika Urzędu odpowiedź potwierdza ustalenia kontroli.

W 44 pozostałych sprawach z rejestru RMW, brak czynności wyniósł:

- **powyżej roku** – 23 sprawy (...),
- **od 6 miesięcy do 1 roku** – 15 spraw (...),
- **od 3 miesięcy do 6 miesięcy** – 6 sprawy (...).

Tryb postępowania określały/określają:

- art. 305 § 1 k.p.k. - Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa,
- § 134 ust. 2 Metodyki z 2016 r. oraz § 137 ust. 2 Metodyki z 2020 r. – „Funkcjonariusz lub pracownik wyznaczony do nadania dalszego biegu otrzymanym materiałom,

dokonuje ich weryfikacji pod kątem właściwości miejscowej i rzeczowej, poprawności sporządzenia dokumentacji oraz ewentualnego wystąpienia negatywnych przesłanek do wszczęcia postępowania przygotowawczego”.

Uwaga:

❖ **przedawnienie karalności czynów zabronionych.**

Przedawnienie karalności czynów zabronionych stwierdzono w 4 sprawach z rejestru RMW, w których wcześniej wykazano beczynność (...).

Uwaga:

❖ **zwłoka w sporządzeniu notatki urzędowej o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego pomimo wystąpienia przesłanki do zakończenia sprawy.**

W 5 sprawach stwierdzono zwłokę w sporządzeniu notatki urzędowej o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego w okresie od 135 do 1767 dni (ilość dni liczona od wystąpienia przesłanki do sporządzenia notatki):

- (...) – 1767 dni,
- (...) – 1098 dni,
- (...) – 898 dni,
- (...) – 342 dni,
- (...) – 135 dni.

Ustalenia kontroli w zakresie dekretacji i przekazywania do realizacji spraw w CZS (...).

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych Zespół Kontrolerów zwrócił uwagę na stosowanie przez kierownika CZS(...) w okresie od 2019 roku niejednolitej i niekorzystnej praktyki w zakresie przydzielania spraw pracownikom kontrolowanej komórki w celu nadania im dalszego biegu.

Uwaga:

❖ **wprowadzenie do SI ESKS i odnotowanie w aktach sprawy RMW daty jej przydzielenia do załatwienia referentowi niezgodnej z faktycznie dokonaną czynnością przekazania odpowiedzialnemu za sprawę referentowi.**

W oparciu o dokumenty zgromadzone w toku kontroli różnicę pomiędzy datą dekretacji w SI ESKS a datą faktycznego przekazania akt pracownikowi stwierdzono w przypadku 17 spraw. Z udzielonych przez pracowników/funkcjonariuszy CZS (...) wyjaśnień wynika, że coraz częściej powtarzały się sytuacje, kiedy „wniosek RMW” został zadekretowany na referenta w SI ESKS a faktycznie akta sprawy przekazane były pracownikowi z dużym opóźnieniem „lub wręcz sprawa była po prostu przedekretowywana na kolejnego referenta”. W związku z czym w CZS (...) założono wewnętrzny rejestr wniosków RMW, w którym referenci od 23 lipca 2020 roku potwierdzali otrzymanie/odbiór spraw.

[Dowód: akta kontroli (...)]

W 3 sprawach różnica pomiędzy datą dekretacji w SI ESKS a datą faktycznego przekazania akt pracownikowi wynosiła od 308 do 742 dni:

- (...) - w SI ESKS wprowadzono datę dekretacji na pracownika 15.05.2020 r., gdy pracownik na piśmie dokonał adnotacji, że sprawę otrzymał 24.03.2022 r. W „ewidencji CZS (...) przekazania/odbioru” pracownik potwierdził odbiór sprawy 24.03.2022 r. co oznacza, że wniosek RMW został przekazany pracownikowi do realizacji po upływie 678 dni od zadekretowania go w SI ESKS.

Zastępca Naczelnika Jacek Bryndza pismem z 25.08.2022 r. przekazał m.in. wyjaśnienia referenta sprawy:

Brak materiałów przez dwa lata- wielokrotnie zgłaszałam Pani kierownik, że mimo dekretacji sprawy nie mam materiałów; nie mam wiedzy dlaczego materiały sprawy nie zostały mi wcześniej przekazane. Po otrzymaniu materiałów: 30 marca 2022 roku wysłane zostało do US w K. pismo z prośbą o przesłanie uwierzytelnionych kserokopii deklaracji VAT-7 wraz z korektami oraz informację czy została uregulowana rozłożona na raty zaległość podatkowa; 12 kwietnia 2022 roku uzyskano wnioskowane materiały i informacje. Brak informacji o wszczęciu postępowania podatkowego.

[Dowód: akta kontroli (...)]

- (...) – w SI ESKS oraz w aktach sprawa zadekretowana na pracownika 31.03.2020 r., gdy pracownik według udzielonych wyjaśnień sprawę otrzymał 12.04.2022 r. co oznacza, że wniosek RMW został przekazany pracownikowi do realizacji po upływie 742 dni od dekretacji sprawy w SI ESKS. Zwłoka w przekazaniu dokumentów sprawy ma szczególne znaczenie, w kontekście podstawowego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w tej sprawie upływającego z dniem 31.12.2022 r.

Zastępca Naczelnika Jacek Bryndza pismem z 25.08.2022 r. przekazał m.in. wyjaśnienia referenta sprawy:

(...) w ślad za dekretacją - nie przekazano referentowi w/w wniosku. Wniosek w sprawie karnej referent otrzymał od Kierownika Działu (...) 12.04.2022 r. Powyższe zostało potwierdzone własnoręcznym podpisem referenta w ewidencji wydawanych wniosków RMW - prowadzonej na potrzeby kancelaryjne w CZS (...). Powyższe ma także swoje odzwierciedlenie w pisemnych informacjach i raportach przekazywanych do Kierownika Działu odnośnie podjętych czynności w prowadzonych sprawach zarejestrowanych na RMW czy RKS/RSP – przy wniosku RMW (...) - widniał zapis: „brak czynności z uwagi na nieprzekazanie wniosku o ukaranie”. (...). Referent sprawy bezzwłocznie po jego otrzymaniu podjął czynności w sprawie.

[Dowód: akta kontroli (...)]

- (...) - w SI ESKS wprowadzono datę dekretacji na pracownika 25.06.2021 r., gdy pracownik na piśmie dokonał adnotacji, że sprawę otrzymał „w kwietniu 2022 r.” W „ewidencji CZS (...) przekazania/odbioru” pracownik potwierdził odbiór sprawy 29.04.2022 r. co oznacza, że wniosek RMW został przekazany pracownikowi do realizacji po upływie 308 dni od zadekretowania go w SI ESKS.

Zastępca Naczelnika Jacek Bryndza pismem z 25.08.2022 r. przekazał m.in. wyjaśnienia referenta sprawy:

Informuję, że w przedmiotowej sprawie kierowałam ustne zapytania dotyczące terminu przekazania akt sprawy. Ponieważ pierwotnie podmiotu p. z o.o. dotyczyły dwa wnioski o ukaranie tj. (...) za okres od X 2018 r. do XII 2018 r. oraz (...) za okres od V 2018 r. do IX 2018 r. uzyskałam informację, że otrzymam akta po połączeniu spraw. 12 kwietnia 2022 roku do sprawy (...) połączono sprawę (...). Akta otrzymałam 29 kwietnia 2022 roku.

[Dowód: akta kontroli (...)]

W pozostałych 13 sprawach różnica pomiędzy datą dekretacji w SI ESKS a datą faktycznego przekazania akt pracownikowi wynosiła od 7 do 32 dni (...).

Natomiast w sprawie (...) brak jest możliwości określenia różnicy pomiędzy datą dekretacji w SI ESKS a datą faktycznego przekazania akt pracownikowi. W aktach odnotowano datę dekretacji na pracownika 12.11.2021 r. i 27.10.2021 r., gdy w SI ESKS2 nie ma takiej daty dekretacji a pracownik ten dokonał adnotacji na wniosku RMW „otrzymałam 24.03.2022 r.”. Natomiast w aktach brak dekretacji odnotowanych w SI ESKS z 12.02.2020 r., 10.05.2021 r. i 6.09.2021 r.

Zastępca Naczelnika Jacek Bryndza pismem z 25.08.2022 r. przekazał wyjaśnienia, że nie ma możliwości udzielenia wyjaśnień przez referenta sprawy, ponieważ od 2.06.2022 r. przebywa on na zwolnieniu lekarskim i nie jest znana data jego powrotu do pracy.

W zakresie ustaleń dotyczących dokonywania przez kierownika CZS (...) dekretacji spraw, Zastępca Naczelnika Jacek Bryndza pismem z 25.08.2022 r. poinformował, że :

Odnośnie udzielenia wyjaśnień (...) w zakresie dokonywanej dekretacji w/w spraw informuję, że (...) jest nieobecna w pracy od 30 czerwca 2022 roku i nie jest znana data jej powrotu do pracy.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Uwaga:

❖ zwłoka w dokonaniu dekretacji i przekazaniu spraw referentom po dacie wpływu wniosku do CZS (...).

Praktyka stwierdzona w 59 sprawach ogółem, polegająca na bezzwłocznym zadekretowaniu w SI ESKS wpływających wniosków RMW na kierownika CZS (...), który, jak wynika z ustaleń, w tym czasie nie podejmował czynności w zadekretowanych na siebie sprawach. Następnie, dokonywano zmiany dekretacji w SI ESKS na innego referenta sprawy, co nie zawsze było jednoznaczne z faktycznym przekazaniem mu dokumentów.

Powyższe stwierdzono w 33 sprawach z rejestru RMW, w których zwłoka w dekretacji i przekazaniu sprawy referentowi wyniosła:

- **powyżej roku** - 6 spraw – (...),
- **od 6 miesięcy do 1 roku** - 19 spraw – (...),
- **od 3 miesięcy do 6 miesięcy** – 8 spraw – (...).

Brak dekretacji lub zwłokę w dekretacji stwierdzono również w 26 sprawach z rejestru RKS:

- powyżej roku – 4 sprawy – (...),
- od 6 miesięcy do 1 roku – 6 spraw – (...),
- od 3 do 6 miesięcy – 5 spraw – (...),
- od 1 do 3 miesięcy – 12 spraw – (...).

Uwaga:

- ❖ **przydzielanie w SI ESKS do załatwienia sprawy bezpośrednio kierownikowi CZS (...) bez odnotowania tej czynności na wpływających do komórki zawiadomieniach.**

W przypadku dalszej dekretacji zawiadomienia na kolejnego referenta była ona dokonywana w SI ESKS i odnotowana na dokumencie papierowym. W efekcie, akta sprawy nie odzwierciedlały jej faktycznego biegu i osoby odpowiedzialnej za załatwienie sprawy merytorycznie i wykonanie obowiązkowych czynności kancelaryjnych.

Ponadto dokonywanie w SI ESKS dekretacji bezpośrednio na kierownika CZS (...), gdy nie były przez niego podejmowane czynności w sprawie, było działaniem pozornym w zakresie przydzielania do realizacji spraw wpływających do komórki CZS (...) i nadawania im właściwego biegu.

Wyżej opisaną praktykę stwierdzono w przypadku 47 spraw (...).

Z uwagi na długotrwałą nieobecność w pracy kierownika CZS (...), Zespół Kontrolerów nie występował o udzielenie wyjaśnień w zakresie dekretacji i przydzielania spraw referentom.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Zespół Kontrolerów zauważa, że w zakresie dekretacji spraw Zastępcy Dyrektora Izby w K. w piśmie nr: (...) z 8.06.2021 r. do

Zastępcy Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. p. Piotra Jurczyka zwrócił uwagę:

na konieczność uwzględniania przy dekretacji spraw aktualnego obciążenia pracą w poszczególnych komórkach CZS oraz podjęcia stosownych działań w celu równomiernego obciążenia zadaniami zarówno w ramach tych komórek, jak i na poszczególnych referentów. Należy pamiętać o zapewnieniu terminowego i właściwego prowadzenia postępowań przygotowawczych, czemu sprzyja z pewnością organizacja pracy uwzględniająca aktualne

obciążenie zadaniami, możliwości każdej komórki, specyfikę prowadzonych spraw oraz doświadczenie i wiedzę funkcjonariuszy i pracowników. Szczególnym nadzorem winny być ponadto objęte sprawy zagrożone przedawnieniem karalności czynu/ przedawnieniem zobowiązania podatkowego oraz sprawy zaległe pozostające na RMW od długiego czasu, tak aby zostały załatwione w możliwie najszybszym terminie, a uwaga referentów spraw mogła się skupić na sprawach bieżących. Proszę o zapewnienie na poziomie Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego właściwej dystrybucji spraw na poszczególne działy oraz zwrócenie uwagi na powyższe także kierownikom Działów.

W zakresie dekretacji przydzielania spraw tryb postępowania określały/określają:

– § 134 ust. 1 i 2 Metodyki z 2016 r.

1. Kierownik komórki dochodzeniowo-śledczej po otrzymaniu akt sprawy wstępnie zapoznaje się z materiałami i przydziela funkcjonariuszowi w celu nadania dalszego biegu.
2. Funkcjonariusz wyznaczony do nadania dalszego biegu otrzymanym materiałom, dokonuje ich weryfikacji pod kątem właściwości miejscowej i rzeczowej, poprawności sporządzenia dokumentacji oraz ewentualnego wystąpienia negatywnych przesłanek do wszczęcia postępowania przygotowawczego.

– § 137 ust. 1 i 2 Metodyki z 2020 r.

1. Kierownik komórki dochodzeniowo-śledczej lub spraw karnych skarbowych po otrzymaniu materiałów sprawy wstępnie zapoznaje się z nimi i przydziela je funkcjonariuszowi lub pracownikowi w celu nadania dalszego biegu.
2. Funkcjonariusz lub pracownik wyznaczony do nadania dalszego biegu otrzymanym materiałom, dokonuje ich weryfikacji pod kątem właściwości miejscowej i rzeczowej, poprawności sporządzenia dokumentacji oraz ewentualnego wystąpienia negatywnych przesłanek do wszczęcia postępowania przygotowawczego.

Rzetelność i terminowość wprowadzania danych do SI ESKS z uwzględnieniem danych z systemów kancelaryjnych.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych sprawdzono rzetelność i terminowość dokonywania wpisów do SI ESKS. Czynności przeprowadzono na podstawie sporządzonych opisów akt spraw oraz wpisów dokonanych do SI ESKS.

Uwaga:

- ❖ **dokonanie wpisu do SI ESKS o wysłaniu do Izby Administracji Skarbowej w Katowicach wniosku o przedłużenie dochodzenia niezgodnie ze stanem rzeczywistym.**

W 7 sprawach o sygnaturach akt: (...) w systemie SI ESKS dokonano wpisu o przekazaniu do Dyrektora Izby wniosku o przedłużenie dochodzenia niezgodnie ze stanem faktycznym.

W sprawach (...) oraz (...) Zastępca Naczelnika p. Jacek Bryndza w piśmie z 13.10.2022 r. udzielił wyjaśnień, które zostały przytoczone w opisie ustaleń kontroli dotyczących braku skierowania wniosków o przedłużenie postępowania do organu nadrzędnego i sporządzenia wniosków o przedłużenie dochodzenia z naruszeniem procedury przedłużania dochodzenia (str. 17, 18). Zespół Kontrolerów uznał, że wyjaśnienia Zastępcy Naczelnika Urzędu potwierdzają ustalenia kontroli.

Natomiast w sprawach o sygnaturze: (...) Zastępca Naczelnika p. Artur Scholz pismem z 10.11.2022 r. przekazał skany

wniošków o przedłuŹenie dochodzenia z 18.11.2021 r., na których nie ma podpisu osoby sporządzającej i kierownika działu CZS (...) oraz które nie zawierają daty wysłania. W przesłanym piśmie Zastępcy Naczelnika nie wyjaśnił czy powyŹsze dokumenty były podstawą wpisu do SI ESKS.

[Dowód: akta kontroli (...)]

W powyŹszym zakresie Zespół Kontrolerów odniósł się w opisie ustaleń dotyczących braku skierowania wniošków o przedłuŹenie postępowania do organu nadrzednego i sporządzenia wniošków o przedłuŹenie dochodzenia z naruszeniem procedury przedłuŹania dochodzenia. Zespół Kontrolerów nie uznał przesłanych wniošków za potwierdzające zaistnienie czynności w postaci skierowania wniosku o przedłuŹenie dochodzenia do zatwierdzenia.

Uwaga:

❖ **brak obligatoryjnych wpisów w formatce „tok sprawy” SI ESKS dotyczących dokonanych czynności w postępowaniu.**

Brak obligatoryjnych wpisów w SI ESKS stwierdzono w 10 sprawach RKS:

- w 8 sprawach RKS (...) brak wpisu w zakresie wydanych postanowień o przedłuŹeniu dochodzenia przez Dyrektora Izby,
- w (...) brak wpisu dotyczącego niezatwierdzenia przez Dyrektora Izby postanowienia o umorzeniu dochodzenia z 15.10.2019 r.,
- w (...) brak postanowienia Dyrektora Izby o uchyleniu postanowienia o wyłączeniu materiałów sprawy do odrębnego prowadzenia z 21.02.2020 r.,
- w (...) brak postanowienia o połączeniu postępowań Pomorskiego UCS w G. (...) z (...) do łącznego prowadzenia oraz postanowienia o połączeniu postępowań Małopolskiego UCS w K. (...) z (...) do łącznego prowadzenia, a także postanowienia o przedłuŹeniu dochodzenia do 9.10.2020 r.

Mając na uwadze powyŹsze ustalenia, Zespół Kontrolerów zauwaŹa, Źe w lutym 2021 r. w ramach sprawowanego nadzoru Zastępcy Dyrektora Izby skierował do Urzędu pismo znak: (...), w którym polecił:

Z uwagi na występujące nieprawidłowości w obrębie zapisów w Systemie ESKS 2 - od dnia otrzymania niniejszego pisma - polecam aby w pismach przewodnich kierowanych do tut. Izby wraz ze sprawami (np. wnioski o przedłuŹenie dochodzenia, pisma przewodnie do postanowień o umorzeniu/częściowym umorzeniu dochodzenia, zawieszeniu dochodzenia) wskazywać czy wszystkie obligatoryjne wpisy na aktualnym etapie postępowania zostały uzupełnione.

Uwaga:

❖ **nieterminowe wprowadzenie czynności obligatoryjnych w formatce „tok sprawy” SI ESKS.**

Zwłokę powyŹej 30 dni we wprowadzaniu czynności obligatoryjnych do SI ESKS stwierdzono w 37 sprawach o sygnaturach wskazanych poniŹej, w których zwłoka wyniosła (od daty zaistnienia czynności lub daty otrzymania informacji o zaistnieniu tej czynności):

- **powyŹej 1000 dni** – 4 sprawy (...),

- **od 601 do 1000 dni** – 5 spraw (...),
- **od 301 do 600 dni** – 8 spraw (...),
- **od 156 do 300 dni** – 4 sprawy (...),
- **od 50 do 155 dni** – 16 spraw (...),
- w 2 sprawach (...) brak systemowego przekazania sprawy z innej jednostki.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Uwaga:

- ❖ **zwłoka w rejestracji sprawy w SI ESKS i wprowadzenie do systemu nieprawidłowych dat wpływu wniosku.**

Powyższe stwierdzono w przypadku 12 spraw o sygnaturach wskazanych poniżej, w których zwłoka od wpływu zawiadomienia lub postanowienia o wszczęciu dochodzenia wyniosła:

- **od 151 do 252 dni** – 8 spraw (...),
- **od 51 do 150 dni** – 2 sprawy (...),
- **od 20 do 50** – 2 sprawy (...).

Uwaga:

- ❖ **wprowadzenie w formatce „tok sprawy” SI ESKS dat czynności niezgodnych z datą czynności wynikającą z dokumentacji sprawy.**

Powyższe stwierdzono w 7 sprawach (...).

W zakresie dokonywania wpisów do SI ESKS tryb postępowania określały/określają:

- § 382 ust. 1 – Metodyki z 2016 r. „Po wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa skarbowe, wykroczenia skarbowe lub przestępstwa i zarejestrowaniu sprawy w SI ESKS należy założyć i gromadzić akta główne sprawy w postaci papierowej oraz wprowadzać informacje dotyczące prowadzonej sprawy do SI ESKS2 zgodnie z przyjętymi procedurami określonymi w odrębnych uregulowaniach oraz instrukcji użytkownika SI ESKS”,
- § 387 ust. 1 – Metodyki z 2020 r. – „Po wszczęciu postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa skarbowe, wykroczenia skarbowe lub przestępstwa i zarejestrowaniu sprawy w SI ESKS2 należy założyć i gromadzić akta główne sprawy w postaci papierowej oraz wprowadzać informacje dotyczące prowadzonej sprawy do SI ESKS2 zgodnie z przyjętymi procedurami określonymi w odrębnych uregulowaniach oraz instrukcji użytkownika SI ESKS2”,

- Dyrektor Izby przypominał o obowiązku rejestrowania spraw rzetelnie, terminowo i kompletnie na każdym etapie postępowania w SI ESKS2, m. in. w pismach o numerach: (...) z 31.01. 2019 r.; (...) z 13.03.2020 r.; (...) z 25.05.2020r. Ponadto przekazał pisma, wytyczne/zalecenia z Departamentu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej Ministerstwa Finansów do stosowania, m.in.: (...) z 18.10.2012 r.; (...) z 28.01.2019 r.; (...) z 21.12. 2017 r.; (...) z 1.03.2018 r.; (...) z 21.08.2019 r.; (...) z 11.03.2020 r.

W toku prowadzonych czynności Zespół Kontrolerów podjął próbę sprawdzenia prawidłowości wprowadzania danych do SI ESKS z uwzględnieniem danych z systemów kancelaryjnych. Czynności przeprowadzono w oparciu o wygenerowane na potrzeby kontroli wydruki z systemu „Kancelaria UCS” za lata od 2017 do 2020. Przygotowane zestawienia:

- obejmowały pisma wpływające do CZS (...) za poszczególne lata,
- zawierały pozycje: „numer”, „datę rejestracji”, „nadawcę”, „dotyczy”, „znak”, „inicjały”,
- obejmowały *ilość pozycji na raportach*: za 2017 rok - 5083, za 2018 rok - 6701, za 2019 rok - 7319 i za 2020 rok - 551.

Na wydrukach ujęta została korespondencja w szerokim zakresie, dotycząca spraw z różnych rejestrów i spraw na różnym etapie.

Mając na uwadze niejednolite i nieprecyzyjne opisy pism na wydrukach, kontrolą zgodności danych rejestracyjnych z wpisami w SI ESKS objęto 35 pozycji korespondencji wpływającej do CZS (...) ujętej na wydrukach, wskazującej na czynność podlegającą obligatoryjnemu wpisowi do SI ESKS oraz pozwalających na identyfikację sprawy, której dotyczy.

[Dowód: akta kontroli (...)]

W wyniku przeprowadzonych czynności stwierdzono, że we wszystkich przypadkach weryfikowane pisma zostały wprowadzone do SI ESKS. Jednocześnie zwrócono uwagę na nieterminowe dokonanie wpisów do SI ESKS, które opisano w części dotyczącej wprowadzania danych do SI ESKS.

Należy zauważyć, że weryfikowane zestawienia korespondencji wpływającej do CZS (...) nie zawierały pełnych opisów, jednoznacznie wskazujących sprawę, której dotyczą czy rodzaj wpływającego pisma. Mając na uwadze, że niekompletne dane nie pozwalają na wyciągnięcie wniosków co do rzeczywistych terminów wpływu korespondencji a także nie pozwalają na pełną weryfikację danych kancelaryjnych z aktami spraw, Zespół Kontrolerów odstąpił od oceny przedmiotowego zagadnienia, w tym zapisów w systemie SZD za okres objęty kontrolą.

Zauważyć należy, że w toku kontroli zgodność danych z systemów kancelaryjnych, w szczególności data pisma i wpływu do jednostki oraz prowadzący sprawę, odnotowanych na zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego wpływających do działu CZS (...) i objętych kontrolą, weryfikowano w ramach prowadzonych czynności kontrolnych mających na celu ocenę terminowości i rzetelności ewidencjonowania w systemie SI ESKS zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego wpływających do CZS (...) i spraw tej komórki.

Reasumując, ujawnione w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły w głównej mierze braku rzetelności dokonywania wpisów w SI ESKS, który stanowi główne źródło pozyskiwania informacji statystycznych, analitycznych oraz sporządzanej sprawozdawczości spraw karnych skarbowych. Stwierdzone nieprawidłowości były wynikiem niedochowania przez pracowników/funkcjonariuszy CZS (...) należytej staranności (poprawności i terminowości) przy wprowadzaniu obligatoryjnych wpisów do SI ESKS.

Sprawowanie nadzoru funkcjonalnego nad realizacją zadań w CZS (...) i skuteczności prowadzonych kontroli funkcjonalnych.

Kontrola funkcjonalna w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K. za okres od 1.03.2017 r. do 12.05.2022 r. była realizowana w oparciu o:

- 1) decyzję nr 24/2017 Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie określenia zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K. na II półroczu 2017 r., zmienionej decyzją nr 25/2017 z dnia 29 listopada 2017 r.
- 2) decyzję nr 2/2018 Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 23 stycznia 2018 r. w sprawie określenia zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K. na rok 2018.
- 3) procedury określone na podstawie Zarządzenia nr 3/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Izbie Administracji Skarbowej w K. i podległych urzędach ze zmianami – na 2019 r., 2020 r., 2021 r. oraz I półroczu 2022 r.

Zgodnie z § 6 ust.1 powołanego zarządzenia, zastępca naczelnika urzędu, kierownicy komórek organizacyjnych zobowiązani zostali do określenia procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej, w terminie 30 dni roboczych od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia. W procedurach ujęto wiodące dla działalności komórek dochodzeniowo - śledczych obszary kontroli wynikające z zadań określonych w Regulaminie organizacyjnym Urzędu, m.in:

„Terminowość załatwiania spraw – podejmowanie do prowadzenia spraw z RMW przed upływem terminów przedawnień”. Kontrola w tym obszarze miała być dokumentowana wykazem spraw, które nie zostały wszczęte z podaniem terminu przedawnienia karalności oraz terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego (częstotliwość kontroli - raz na kwartał),

„Terminowość i rzetelność załatwiania spraw – sprawne podejmowanie kolejnych kroków w toku dochodzenia/śledztwa w zależności od ustaleń”. Kontrola miała być prowadzona w momencie przedkładania wniosków o przedłużenie postępowania,

„Terminowość załatwiania spraw – podejmowanie spraw z zawieszenia”. Przeprowadzoną kontrolę w tym obszarze należało dokumentować wykazem spraw, które zostały zawieszone, zawierającym powód zawieszenia oraz terminy przedawnień. (częstotliwość prowadzenia kontroli – raz na kwartał),

„Rzetelność i terminowość załatwiania spraw – wpisy w ESKS” Do prowadzenia kontroli należało wykorzystać raporty błędów w ESKS.

Sposób sprawowania kontroli funkcjonalnej w wyżej wymienionych obszarach był przedmiotem weryfikacji Zespołu Kontrolerów za okres od 1.03.2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. 12.05.2022 r. pod kątem rzetelności, jak i jej skuteczności.

Wszystkie informacje z przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych obejmujących sprawy komórki organizacyjnej CZS (...), zgodnie z dokumentacją przedłożoną przez Naczelnika Urzędu pismem (...), zawarto w Zestawieniu kontroli funkcjonalnych przeprowadzonych w CZS (...) za okres kontroli.

[Dowód: akta kontroli 12/892-1346, 13/1347-1405]

Uwaga:

- ❖ **brak sprawowania kontroli funkcjonalnej w II półroczu 2017 r. przez Naczelnika Pierwszego Pionu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej CZNZ1, kierownika CZSD1, jak i kierownika referatu CZS (...).**

Zgodnie z zapisem § 2 decyzji nr 24/2017 Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 22 listopada 2017 r., zmienionej decyzją nr 25/2017 z dnia 29 listopada 2017 r. kontrolę funkcjonalną przeprowadzają zastępcy naczelnika, kierownicy komórek organizacyjnych z wykorzystaniem załącznika nr 2, który w terminie do 3.01.2018 r. przekazują do Działu Spraw Ogólnych.

Uwaga:

- ❖ **brak określenia szczegółowego zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej na 2018 r.**

Zgodnie z zapisem § 2 decyzji nr 2/2018 Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 23 stycznia 2018 r. kierujący komórkami organizacyjnymi zobowiązani zostali do określenia szczegółowego zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej.

Uwaga:

- ❖ **Naczelnik Pierwszego Pionu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej CZNZ1 nie sprawował kontroli funkcjonalnej w 2018 roku.**

Zgodnie z zapisem § 1 decyzji nr 14/2018 Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. z dnia 15 czerwca 2018 r. kontrolę funkcjonalną przeprowadzają zastępcy naczelnika, kierownicy komórek organizacyjnych z wykorzystaniem załącznika nr 1 do niniejszej decyzji.

Uwaga:

- ❖ **brak procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej dla Zastępcy Naczelnika kierującego Pierwszym Pionem Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej na 2019 i 2020 rok.**

Zgodnie z § 6 ust. 1 zarządzenia nr 3/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 18 stycznia 2019 r., zastępca naczelnika urzędu, kierownicy komórek organizacyjnych zobowiązani zostali do określenia procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej, w terminie 30 dni roboczych od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia. W procedurach ujęto wiodące dla działalności komórek dochodzeniowo - śledczych obszary kontroli wynikające z zadań określonych w Regulaminie organizacyjnym Urzędu.

Uwaga:

- ❖ **Naczelnik Pierwszego Pionu Zwalczania Przesłępczości Ekonomicznej CZNZ1 nie sprawował kontroli funkcjonalnej w 2019 i 2020 roku.**

Zgodnie z § 4 pkt 4 zarządzenia nr 3/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 18 stycznia 2019 r. kontrolę funkcjonalną sprawują zastępcy naczelnika urzędu - w odniesieniu do nadzorowanych komórek organizacyjnych urzędu.

Uwaga:

- ❖ **nieprzedłożenie informacji o przeprowadzonym przeglądzie procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej przez kierującego komórką organizacyjną CZS (...) na 2021 rok (ostatnia informacja o dokonanych przeglądzie procedur jest z 10.01.2020 r.).**

Zgodnie z § 7 pkt 1 i 2 zarządzenia nr 3/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 18 stycznia 2019 r. procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej (o których mowa w § 6) podlegają analizie pod kątem ich aktualności, czy istnieje konieczność wprowadzenia zmian do zatwierdzonych procedur. Taka analiza powinna być przeprowadzona co najmniej raz na pół roku.

Uwaga:

- ❖ **sprawowanie nieskutecznej kontroli funkcjonalnej w CZS (...) na przestrzeni lat 2017 - 2021 ze względu na jakość jej sprawowania.**

W zakresie spraw z rejestru RMW stwierdzono, że spośród 57 spraw, w stosunku do których Zespół Kontrolerów stwierdził nieprawidłowości lub uchybienia, 1 sprawa została objęta kontrolą funkcjonalną w 2021 roku przez Naczelnika Wydziału CZS i 3 sprawy zostały objęte kontrolą funkcjonalną w 2022 roku przez Zastępcę Naczelnika Wydziału CZS (...).

Nieprawidłowości stwierdzono w sprawach objętych kontrolą w 2022 roku.

Kierownik CZS (...) przeprowadziła 4 kontrole funkcjonalne obejmujące sprawy z rejestru RMW, w tym w 2 sprawach (...) co do których Zespół Kontrolerów stwierdził nieprawidłowości. W wyniku przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej z 7.01.2022 r. kierownik CZS (...) w wyżej wymienionych sprawach stwierdziła uchybienia, zaleciła „dalsze monitorowanie wpływu i terminów wszczęcia (...), niezwłoczne sporządzenie notatek w sprawach”.

Spółród 103 spraw RKS, w stosunku do których Zespół Kontrolerów stwierdził nieprawidłowości lub uchybienia, 65 spraw poddano kontroli funkcjonalnej. Z 65 spraw objętych kontrolą funkcjonalną, w 12 sprawach stwierdzono nieprawidłowości w kontrolach przeprowadzonych w 2022 roku, tj.:

- w 3 przeprowadzonych przez Naczelnika Wydziału CZS p. (...): (...) – kontrola funkcjonalna z 6.05.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 29.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 27.04.2022 r. (poz. 23, 24, 27 Zestawienia spraw poddanych kontroli),
- w 9 przeprowadzonych przez Zastępcę Naczelnika Wydziału CZS p. (...) (...) – kontrola funkcjonalna z 5-6.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 12.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 9.05.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 12.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 12.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 5-

6.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 11.04.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 9.05.2022 r., (...) – kontrola funkcjonalna z 28.04.2022 r. (poz. 5, 6, 12,13, 15, 17, 18, 25, 26 Zestawienia spraw poddanych kontroli).

[Dowód: akta kontroli (...)]

Kierownik CZS (...) przeprowadziła 221 kontroli funkcjonalnych w 52 sprawach, w stosunku do których Zespół Kontrolerów prowadził czynności kontrolne. W sprawach objętych kontrolą kierownik CZS (...) nie stwierdziła nieprawidłowości a w 24 przypadkach stwierdziła uchybienia.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Powyższe kontrole funkcjonalne przeprowadzone przez kierownika CZS (...) zostały przeprowadzone w obszarze: „Terminowość i rzetelność załatwiania spraw - sprawne podejmowanie kolejnych kroków w toku dochodzenia / śledztwa w zależności od ustaleń. Poprawność wpisów w ESKS.”

Uwaga:

- ❖ **dokonywanie przez kierownika CZS (...) kwalifikacji ustaleń kontroli funkcjonalnych, niezgodnych z założeniami przyjętymi w zarządzeniach Dyrektora Izby w sprawie przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej.**

W przypadkach, w których kierownik CZS (...) stwierdził uchybienia, dotyczyły one w głównej mierze niezachowania terminowości sporządzenia wniosku o przedłużenie dochodzenia. Stwierdzone przez Zespół kontrolerów nieprawidłowości wskazują znacznie obszerniejszy zakres ustaleń w wyżej wymienionych sprawach niż wyniki kontroli funkcjonalnej przeprowadzonej przez kierownika CZS (...).

Ponadto należy wskazać, że dokonana przez kierownika CZS (...) kwalifikacja dokonanych ustaleń, nie jest zgodna z założeniami przyjętymi w zarządzeniach Dyrektora Izby w sprawie przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej, według których uchybienie to odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym. Stwierdzenie w sprawie „braku wykonania zaplanowanych czynności w okresie przedłużenia”, czy „niezachowanie terminowości sporządzenia wniosku o przedłużenie dochodzenia” nie można zakwalifikować jako uchybienie. Zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Izby w sprawie przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej – działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne lub nierzetelne winno być zakwalifikowane jako nieprawidłowość.

Kontrola funkcjonalna to proces pozwalający kierującemu komórką w ramach sprawowanego nadzoru na sprawdzenie, czy i w jaki sposób podlegli pracownicy realizują zadania, a właściwie sprawowana zapewnia bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia.

Mając na uwadze wskazane w toku kontroli nieprawidłowości, Zespół Kontrolerów stwierdza, że przeprowadzona w latach 2017 - 2021 kontrola funkcjonalna nie była właściwie sprawowana, pomimo ciągłości i ilości przeprowadzonych kontroli.

Ponadto Zespół Kontrolerów zauważa, że w maju 2019 r. w ramach sprawowanego nadzoru Zastępca Dyrektora Izby skierował do Urzędu pismo znak: (...) z 21.05.2019 r., w którym m.in. zwrócił uwagę:

w związku ze skalą kierowanych do DIAS celem zatwierdzenia postanowień o umorzeniu dochodzenia wobec przedawnienia karalności czynu zabronionego. W sprawach zagrożonych

aktualnie przedawnieniem karalności czynu możliwie maksymalnie zintensyfikować czynności oraz podjąć działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych sytuacji. Z-ca Dyrektora zwrócił również uwagę na aspekt efektywności sprawowanej kontroli funkcjonalnej oraz konieczności dokonywania ocen w kontekście naruszenia obowiązków służbowych. Zasadnym jest rozważenie dokonania przeglądu obowiązujących procedur i ich aktualizacja.

Jednocześnie Zespół Kontrolerów zauważa, że Naczelnik Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. w toku kontroli przekazał wraz z dokumentacją dotyczącą sprawowanej kontroli funkcjonalnej materiały potwierdzające czynności podejmowane w ramach nadzoru nad pracą komórek dochodzeniowo śledczych w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym.

[Dowód: akta kontroli (...)]

Analiza ryzyk

Zespół Kontrolerów przeanalizował ryzyka nieprawidłowości zdiagnozowane w CZS (...).

Z tabeli zarządzania ryzykiem nieprawidłowości, będącej załącznikiem do Zasad zarządzania ryzykiem nieprawidłowości w Krajowej Administracji Skarbowej (Zarz. 55 Szefa KAS z 15.11.2021 r.) wynika, że CZS (...) zidentyfikowało 1 ryzyko na poziomie 12 (poziom średni).

Zidentyfikowane ryzyko korupcji to „przekazanie informacji, dokumentów bądź innych danych niezgodnie z prawem w celu uzyskania korzyści osobistych i/lub osób trzecich”, które przyporządkowano zadaniu „Prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe, wykroczenia skarbowe”.

Jednocześnie Zespół Kontrolerów przeanalizował rejestr ryzyk korupcyjnych Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. W Wydziale Dochodzeniowo Śledczym oraz w podległych Działach zidentyfikowano ryzyka korupcyjne na poziomie istotności nieprzekraczającym 3. Do ryzyk przypisano mechanizmy monitorujące oraz osoby odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem.

Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń na których została oparta oraz przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Biorąc pod uwagę zgromadzone w toku kontroli dowody, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie oceny terminowości i rzetelności ewidencjonowania w systemie SI ESKS zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego wpływających do działu CZS (...) i spraw z uwzględnieniem danych z systemów kancelaryjnych oraz dokonanie oceny terminowości podejmowanych czynności w ramach postępowania sprawdzającego oraz postępowania przygotowawczego w zakresie spraw prowadzonych i pozostających w nadzorze kierownika działu CZS (...) z wyłączeniem spraw prowadzonych pod nadzorem prokuratora, oceniam **negatywnie**.

Wpływ na ocenę Urzędu miały stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczące niżej wymienionych zagadnień objętych kontrolą:

- ❖ Bezczynność w prowadzeniu i nieterminowe podejmowanie czynności w ramach postępowania sprawdzającego oraz postępowania przygotowawczego w zakresie spraw prowadzonych i pozostających w nadzorze kierownika działu CZS (...), w tym skutkujące przedawnieniem karalności czynów zabronionych.

W wyniku analizy 169 spraw stwierdzono:

- w 10 sprawach na 169 ogółem (6%) - bezwzględną negatywną przesłankę procesową z art. (...) w zw. z art. (...), tj. przedawnienie karalności czynu zabronionego, w których wcześniej wykazano beczynność w zakresie prowadzonych spraw i postępowań przygotowawczych (...),
- w 33 sprawach na 106 RKS (31 %) - beczynność i brak niezwłocznego podjęcia czynności w sprawach, w których zostały złożone zawiadomienia o przestępstwie (wykroczeniu) skarbowym lub uzyskano informację o ewentualnym popełnieniu przestępstwa (wykroczenia) skarbowego. W tym, w przypadku 9 postępowań stwierdzono beczynności trwającą od 873 do 1897 dni (...),
- w 53 sprawach na 66 RMW (80 %) - beczynność w sprawach z rejestru RMW, zaewidencjonowanych w związku z zawiadomieniem o przestępstwie skarbowym, wykroczeniu skarbowym lub na podstawie informacji własnych, w których do dnia rozpoczęcia kontroli nie było decyzji o wszczęciu postępowania lub o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego (śledztwa lub dochodzenia). W tym, w przypadku 2 spraw stwierdzono beczynność trwającą powyżej 4 lat i 9 miesięcy (...), w 3 sprawach beczynność trwającą powyżej 3 lat (...), w 1 sprawie beczynność trwającą powyżej 2 lat (...) i w 24 sprawach beczynność trwającą powyżej 1 roku (...),
- w 27 sprawach na 106 RKS (25 %) - zwłokę w podjęciu decyzji o wszczęciu dochodzenia trwającą od 48 do 1042 dni lub w zakresie odmowy wszczęcia dochodzenia trwającą od 337 do 1874 dni (...),
- w 5 sprawach - nieuzasadnioną zwłokę w podjęciu decyzji merytorycznej w postaci sporządzenia postanowienia o umorzeniu dochodzenia, z uwagi na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej przedawnienia karalności, która wyniosła 22 dni w 1 sprawie (...), 153 dni w 3 sprawach (...) i 1897 dni w 1 sprawie (...),

- w 26 postępowaniach na 106 RKS (25 %) - beczynność w trakcie prowadzonego dochodzenia trwającą od 71 do 1 897 dni (...),
 - w 6 sprawach na 106 RKS (6 %) - sporządzenie wniosków o przedłużenie dochodzenia z naruszeniem procedury przedłużania dochodzenia (...),
 - w 11 sprawach na 106 RKS (10 %) - brak skierowania wniosków o przedłużenie postępowania do organu nadrzędnego pomimo upływu terminu zakończenia dochodzenia wynikającego z art. (...),
 - w 5 sprawach – zwłokę w sporządzeniu notatki urzędowej o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego pomimo wystąpienia przesłanki, która wyniosła od 135 dni do 1767 dni (...),
 - w 2 sprawach - nieprzekazanie do organów nadzoru odpisów postanowienia o wszczęciu śledztwa (...),
 - w 1 sprawie - brak czynności sprawdzających organu w zakresie monitorowania przesłanek zawieszenia postępowania (...).
- ❖ Nierzetelne, w tym niezgodne ze stanem rzeczywistym i nieterminowe, dekretowanie spraw wpływających do CZS (...), wynikające z ustaleń:
- w 17 sprawach - wprowadzenie do SI ESKS i odnotowanie w aktach sprawy RMW daty jej przydzielenia do załatwienia referentowi niezgodnej z faktycznie dokonaną czynnością przekazania odpowiedzialnemu za sprawę referentowi,
 - w 59 sprawach - zwłoka w dokonaniu dekretacji i przekazaniu spraw referentom po dacie wpływu wniosku do CZS (...),
 - w 47 sprawach - przydzielanie w SI ESKS do załatwienia sprawy bezpośrednio kierownikowi CZS (...) bez odnotowania tej czynności na wpływających do komórki zawiadomieniach.
- ❖ Nierzetelne i nieterminowe wprowadzanie danych do SI ESKS, wynikające z ustaleń:
- w 2 przypadkach - brak zaewidencjonowania w systemie SI ESKS i nieprzydzielenie referentowi, jako sprawy do prowadzenia, zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, które wpłynęły do CZS (...),
 - w 12 przypadkach na 169 spraw ogółem (7 %) - zwłoka od 51 do 251 dni w rejestracji zawiadomień i spraw wszczętych przez inne organy ścigania przekazanych do prowadzenia w SI ESKS (...),
 - w 7 sprawach na 106 RKS (7 %) - dokonanie wpisu do SI ESKS o wysłaniu do Izby Administracji Skarbowej w Katowicach wniosku o przedłużenie dochodzenia

- niezgodnie ze stanem rzeczywistym, tj. wnioski te nie wpłynęły z aktami sprawy do Dyrektora Izby (...),
- w 9 sprawach na 106 RKS (8 %) - brak obligatoryjnych wpisów w formatce „tok sprawy” SI ESKS dotyczących dokonanych czynności w postępowaniu (...),
 - w 37 sprawach na 106 RKS (35 %) - nieterminowe wprowadzenie czynności obligatoryjnych w formatce „tok sprawy” SI ESKS (...),
 - w 17 sprawach na 169 spraw ogółem (10 %) - wprowadzenie do SI ESKS daty dekretacji i przydzielenia sprawy niezgodnej z faktycznie wykonaną czynnością (...),
 - w 7 sprawach na 169 spraw ogółem (4 %) - wprowadzenie w formatce „tok sprawy” SI ESKS dat czynności niezgodnych z datą czynności wynikającą z dokumentacji (...),
 - w 2 sprawach - brak systemowego przekazania sprawy z innej jednostki (...).
- ❖ Sprawowanie nieskutecznej kontroli funkcjonalnej w CZS (...) na przestrzeni lat 2017 - 2021 ze względu na jakość jej sprawowania, w tym dokonywanie przez kierownika CZS (...) kwalifikacji ustaleń kontroli funkcjonalnych, niezgodnych z założeniami przyjętymi w zarządzeniach Dyrektora Izby w sprawie przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej.
 - ❖ Brak sprawowania kontroli funkcjonalnej w II półroczu 2017 r.
 - ❖ Brak określenia szczegółowego zakresu, katalogu i częstotliwości czynności kontrolnych w ramach kontroli funkcjonalnej na 2018 r.
 - ❖ Brak sprawowania kontroli funkcjonalnej w 2018 roku przez Naczelnika Pierwszego Pionu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej CZNZ1.
 - ❖ Brak procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej dla Zastępcy Naczelnika kierującego Pierwszym Pionem Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej na 2019 rok i 2020 rok.
 - ❖ Brak sprawowania kontroli funkcjonalnej w 2019 i 2020 roku przez Naczelnika Pierwszego Pionu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej CZNZ1.

- ❖ Nieprzedłożenie informacji o przeprowadzonym przeglądzie procedur sprawowania kontroli funkcjonalnej przez kierującego komórką organizacyjną CZS (...) na 2021 rok (ostatnia informacja o dokonanych przeglądach procedur jest z 10.01.2020 r.).
- ❖ Niewłaściwe gromadzenie i przechowywanie dokumentacji, dokumentacji akt spraw, pieczętek i referentek.
- ❖ Nieudzielenie wyjaśnień, w wyznaczonym przez Zespół Kontrolerów terminie, co było działaniem niezgodnym z art. 25 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, zobowiązującym pracownika jednostki kontrolowanej do udzielenia kontrolerowi, w wyznaczonym przez niego terminie, ustnych lub pisemnych wyjaśnień. Odpowiedź została udzielona 12 dni po wyznaczonym terminie.

Ustalenia kontroli wykazały nieprawidłową realizację zadań w CZS (...), w szczególności wynikającą z beczynności w zakresie prowadzonych spraw (86 RMW) i postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe (26 RKS), skutkującą w 10 przypadkach przedawnieniem karalności czynów zabronionych. Stwierdzona beczynność organu i jednocześnie zwłoka w wydaniu postanowienia o wszczęciu dochodzenia lub odmowy wszczęcia dochodzenia była działaniem niezgodnym z art. (...) w zw. z art. (...) i art. (...) w zw. z art. (...).

Za nieprawidłowe uznano niedochowanie w toku prowadzonych postępowań terminów wynikających z art. (...) w zakresie procedury przedłużenia dochodzenia w 6 przypadkach i w 11 nieskierowanie wniosków o przedłużenie postępowania do organu nadrzędnego pomimo upływu terminu zakończenia dochodzenia, co uniemożliwiło dochowanie ciągłości prowadzonego postępowania przygotowawczego.

Należy podkreślić, że właściwa sprawność działania finansowego organu postępowania przygotowawczego winna jak najszybciej doprowadzić do ustalenia sprawcy przestępstwa (wykroczenia) skarbowego i uprawdopodobnić jego winę w związku z naruszeniem norm prawa karnego skarbowego. Stwierdzone przypadki zwłoki w podjęciu czynności, bez obiektywnego i jednoznacznego uzasadnienia, należy uznać za niepotrzebne przedłużanie postępowania karnego skarbowego skutkujące ryzykiem przedawnienia się spraw i brakiem możliwości ukarania sprawcy czynu zabronionego a w konsekwencji stratami dla Skarbu Państwa.

Ustalenia kontroli potwierdziły również niezrealizowanie w postępowaniach przygotowawczych objętych kontrolą zasady szybkości postępowania określonej w art. (...) w związku z art. (...).

W CZS (...), w okresie objętym kontrolą, nieprawidłowo i nierzetelnie realizowano zadanie regulaminowe (§ 20 pkt 16 Regulaminu organizacyjnego Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K., dalej Regulaminu) rejestracji i ewidencji prowadzonych spraw oraz wprowadzania innych danych w SI ESKS. Za nierzetelne działanie należy ocenić w szczególności brak zaewidencjonowania w systemie SI ESKS 2 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, które wpłynęły do CZS (...), zwłokę w 12 sprawach od 51 do 251 dni w rejestracji zawiadomień i spraw wszczętych przez inne organy ścigania przekazanych do prowadzenia w SI ESKS oraz w 7 sprawach dokonanie wpisu do SI ESKS o wysłaniu do Izby Administracji

Skarbowej w K. wniosku o przedłużenie dochodzenia niezgodnie ze stanem rzeczywistym. Wprowadzenie do SI ESKS nieprawdziwych danych dotyczyło również dat dekretacji i przydzielenia spraw oraz dat wpływu zawiadomień do CZS (...). Za nieprawidłowe należy również uznać brak wpisów lub niekompletne wpisy umieszczane w SI ESKS, skutkujące niezgodnymi ze stanem faktycznym informacjami wykorzystywanymi w ramach nadzoru oraz w celach sprawozdawczych i analitycznych.

Odnosząc ustalenia kontroli do zapisów § 40 Regulaminu, wskazać należy, że w dokumencie tym zawarto regulacje zgodnie z którymi:

Kierownicy komórek organizacyjnych sprawują nadzór nad prawidłowym, terminowym i sprawnym realizowaniem zadań przez podległe im komórki organizacyjne, a w szczególności:

- 1) są odpowiedzialni za prawidłową i terminową realizację zadań oraz zgodność działania kierowanej komórki organizacyjnej z przepisami prawa i wytycznymi Ministerstwa, Dyrektora Izby, Naczelnika Urzędu lub nadzorującego Zastępcy Naczelnika;
- 2) są odpowiedzialni za właściwą i racjonalną organizację pracy kierowanej komórki organizacyjnej oraz właściwą organizację stanowisk pracy;
- 3) czuwają nad przestrzeganiem przez pracowników (...) przepisów kancelaryjnych, właściwym wykorzystaniem czasu pracy i właściwym zabezpieczeniem dokumentów i rejestrów;
- 4) sprawują bezpośredni nadzór nad pracą podległych pracowników komórki organizacyjnej – zgodną z ich zakresami czynności służbowych – i informują na bieżąco przełożonych o stopniu realizacji zadań.

Mając na uwadze powyższe, odpowiedzialność za nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań należy przypisać p. E. R. kierownikowi CZS (...) w okresie od 2.11.2017 r. do 31.07.2022 r. bezpośrednio nadzorującemu realizację zadań w komórce.

Wyniki kontroli dały podstawę do stwierdzenia, że działania kierownika CZS (...) skutkowały niewłaściwym wykonaniem obowiązków i realizacją zadań w komórce. Praktyka nierzetelnej dekretacji i zwłoka w przekazaniu dokumentacji referentom negatywnie wpływała na bieg prowadzonych spraw i postępowań, ponieważ nie pozwalała referentowi na podjęcie wszystkich dalszych wymaganych czynności i wydłużała czas ich trwania, w szczególności mając na uwadze zapobieganie przedawnieniu karalności czynów zabronionych.

Skutki praktyk stosowanych w kontrolowanej komórce wykazano w sprawach, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bezczynności w ramach postępowań sprawdzających oraz postępowań przygotowawczych, co dotyczy w szczególności:

- (...) - bezczynność przez 1874 dni; Sprawa bez dekretacji od 17.03.2017 r. do 10.04.2018 r., tj. przez 388 dni; Referentem sprawy od 11.04.2018 r. do 30.03.2022 r., tj. przez 1450 dni była kierownik CZS (...).
- (...) - bezczynność przez 1897 dni; Przedawnienie karalności wg systemu ESKS/ESKS2 19.05.2022 r.; Referentem sprawy od 31.08.2017 r. do 28.06.2022 r., tj. przez 1762 dni była kierownik CZS (...).
- (...) - bezczynność przez 330 dni; Brak decyzji merytorycznej w przedmiotowej sprawie do 12.05.2022 r.; Przedawnienie karalności czynu zabronionego 9.12.2021 r. (według SI ESKS); Sprawa bez dekretacji od 28.09.2021 r. do

- 28.12.2021 r., tj. przez 91 dni; Referentem sprawy od 29.12.2021 r. do 23.03.2022 r., tj. przez 84 dni była kierownik CZS (...).
- (...) – bezczynność przez 337 dni; Brak decyzji merytorycznej w przedmiotowej sprawie; Przedawnienie karalności czynu zabronionego 9.12.2021 r. (według SI ESKS); Sprawa bez dekretacji od 28.09.2021 r. do 28.12.2021 r., tj. przez 91 dni; Referentem sprawy od 29.12.2021 r. do 23.03.2022 r., tj. przez 84 dni była kierownik CZS (...).
 - (...) – bezczynność przez 1815 dni; Przedawnienie karalności czynu 28.05.2017 r.; Sprawa bez dekretacji od 11.04.2017 r. (wpływ wg SI ESKS) do 10.05.2018 r., tj. przez 394 dni; Referentem sprawy od 10.05.2018 r. do rozpoczęcia kontroli 12.05.2022 r. była kierownik CZS (...), tj. przez 1463 dni.
 - (...) – bezczynność przez 1798 dni; Przedawnienie karalności czynu 5.06.2017 r., 5.06.2018 r., 28.03.2019 r.; Sprawa bez dekretacji od 28.04.2017 r. (wpływ wg SI ESKS) do 12.04.2018 r., tj. przez 349 dni. Referentem sprawy od 12.04.2018 r. do rozpoczęcia kontroli 12.05.2022 r. była kierownik CZS (...), tj. przez 1491 dni.
 - (...) - bezczynność przez 264 dni; W sprawie sporządzono notatkę urzędową z 16.05.2022 r. o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego z uwagi na przedawnienie karalności czynów; Sprawa bez dekretacji od 9.07.2021 r. do 3.09.2021 r., tj. przez 56 dni. Referentem sprawy od 3.09.2021 r. do 30.03.2022 r., tj. przez 208 dni była kierownik CZS (...).

Pozostawienie sprawy bez dekretacji na pracownika/funkcjonariusza CZS (...) bez wątplenia przyczyniło się do bezczynności organu zarówno w zakresie wszczęcia dochodzenia/odmowy wszczęcia dochodzenia jak również w czynnościach procesowych.

Ponadto dokonywanie w SI ESKS dekretacji bezpośrednio na kierownika CZS (...), gdy nie były przez niego podejmowane czynności w sprawie, było działaniem pozornym w zakresie przydzielania do realizacji spraw wpływających do komórki CZS (...) i nadawania im właściwego biegu.

Jako świadome i zamierzone należy ocenić dokonywanie przez kierownika CZS (...) kwalifikacji ustaleń kontroli funkcjonalnych, niezgodnych z założeniami przyjętymi w zarządzeniach Dyrektora Izby w sprawie przeprowadzenia kontroli funkcjonalnej, co ostatecznie wpłynęło na efekt nieskutecznej kontroli funkcjonalnej w CZS (...) ze względu na jakość jej sprawowania na przestrzeni lat 2017 - 2021.

W ocenie skontrolowanej działalności CZS (...), należy zaznaczyć, że ustalenia kontroli potwierdziły nieskuteczność kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez Kierownictwo Urzędu nad CZS (...) w latach 2017-2021.

W związku z wykazanymi w wyniku kontroli nieprawidłowościami wskazującymi na możliwość niedopełnienia obowiązków służbowych, o którym mowa w art. 231 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138), na podstawie art. 53 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej przedmiotową kontrolę rozpoczętą w trybie uproszczonym zakończono w trybie zwykłym.

Wnioski i zalecenia pokontrolne

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie wystąpienia pokontrolnego doręzonego 21.12.2022 r., do którego 2.01.2023 r. Naczelnik Śląskiego Urzędu Celno- Skarbowego w K. pismem nr (...) z 2.01.2023 r. wniósł zastrzeżenia.

Naczelnik Wydziału Kontroli Wewnętrznej w piśmie numer (...) z 23.01.2023 r. przedstawił stanowisko wobec złożonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem, uwzględniając:

- w całości zastrzeżenia z punktu 6 dotyczące ustaleń w zakresie wskazania nieprawidłowego okresu popełnienia czynu w notatce urzędowej z dnia 31.03.2022 r o odstąpieniu od wszczęcia postępowania przygotowawczego w sprawie (...),
- w części zastrzeżenia z punktu 4 dotyczące „braku sprawowania nadzoru (...)”.

W pozostałym zakresie wniesione zastrzeżenia i wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Kontroli Wewnętrznej oddalił. W związku z powyższym odpowiednich zmian zapisów dokonano w Wystąpieniu pokontrolnym, tj. usunięto uwagę ze strony 22 i 40/43 PWP oraz usunięto zapis „brak sprawowania nadzoru (...)” zawarty na stronie 43/43 PWP.

Ponadto Naczelnik Wydziału Kontroli Wewnętrznej, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, przekazał kopie Projektu wystąpienia pokontrolnego byłym Naczelnikom Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K.

- Pani Annie Miliczek-Kuś pismo nr (...) z 21.12.2022 r.,
- Pani Marcie Markowskiej pismo nr (...) z 21.12.2022 r.

Wyżej wymienieni Naczelnicy Urzędu nie złożyli pisemnych oświadczeń do stwierdzonych nieprawidłowości.

Przedłożone w piśmie z 2.01.2023 r. wyjaśnienia i zastrzeżenia Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno- Skarbowego w K. nie wpłynęły na ustalony stan faktyczny badanych spraw na dzień kontroli i pozostają bez wpływu na dokonaną ocenę jednostki w kontrolowanym obszarze.

Przedstawiając powyższe wyniki kontroli, działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej, mając na uwadze wyeliminowanie przypadków prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach zagrożonych przedawnieniem zobowiązania podatkowego/karalności czynu zabronionego i zminimalizowanie skutków negatywnych działań podejmowanych przez komórki dochodzeniowo-śledcze, polecam:

1. Prowadzić stały nadzór nad sprawami, których bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego/przedawnienia karalności czynu upływa w danym roku kalendarzowym;
2. Niezwłocznie wszczynać dochodzenia (w szczególności w sprawach zagrożonych przedawnieniem karalności czynu zabronionego) na podstawie art. 303, art. 305 § 1

- i 307 § 1 k.p.k. w związku z art. 113 §1 k.k.s. mając także na uwadze realizację art. 9 § 1 k.p.k. (zasady działania z urzędu) i art. 10 § 1 k.p.k. (zasady legalizmu) w związku z art. 113 § 1 k.k.s.;
3. Niezwłocznie podejmować czynności w sprawach, w których zostały złożone zawiadomienia o przestępstwie (wykroczeniu) skarbowym lub uzyskano informację o ewentualnym popełnieniu przestępstwa (wykroczenia) skarbowego celem skoncentrowania czynności w sposób wykluczający bezczynność organu;
 4. Niezwłocznie wydawać postanowienia o odmowie wszczęcia albo umorzeniu dochodzenia w sytuacji zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s.;
 5. Przestrzegać zasady szybkości postępowania, koncentracji czynności procesowych oraz należytego wyjaśnienia okoliczności sprawy. W trakcie prowadzonego dochodzenia efektywnie wykorzystać czas na wykonanie wszelkich niezbędnych czynności, w sposób wykluczający bezczynność organu i zapewniając realizację celu postępowania (zgromadzenie dowodów w zakresie ustaleń faktycznych, wykrycie sprawcy czynu zabronionego). Koordynować działania, celem zapobiegania przedawnieniu karalności czynów zabronionych;
 6. Występować do Dyrektora Izby z wnioskiem o przedłużenie terminu dochodzenia, zgodnie z procedurą przedłużania dochodzenia określoną w art. 153 k.k.s. oraz § 200 Metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo-śledczych przez Krajową Administrację Skarbową oraz zgodnie z pismem Zastępcy Dyrektora tutejszej Izby z 30.03.2021 r. znak sprawy: (...);
 7. Bezwzględnie przestrzegać terminu wyznaczonego przez Dyrektora Izby w postanowieniach o przedłużeniu terminu dochodzenia i wzmóc nadzór w przedmiotowym zakresie;
 8. Przestrzegać art. 151b § 1 k.k.s. zgodnie z którym finansowy organ postępowania przygotowawczego wydając postanowienie o wszczęciu śledztwa, niezwłocznie przesyła odpis prokuratorowi;
 9. Wykonywać czynności sprawdzające w zakresie monitorowania przesłanek zawieszenia postępowania w terminach określonych w § 203 ust. 2 Metodyki z 2020 r. i § 7 decyzji Nr 11/2020/SZD Naczelnika Urzędu z 3 sierpnia 2020 r., w szczególności w zakresie terminu przedawnienia karalności czynu zabronionego;
 10. Przydzielać na bieżąco funkcjonariuszom/pracownikom komórek dochodzeniowo - śledczych sprawy celem ich dalszego prowadzenia - zgodnie z § 137 ust. 1 Metodyki z 2020 r.;
 11. Dokonywać dekretacji i przydzielania spraw w sposób rzetelny, poprzez wskazanie przez kierownika komórki w adnotacji osoby rzeczywiście wyznaczonej do załatwienia sprawy;
 12. Stosować polecenia Dyrektora Izby w zakresie dekretacji spraw przekazane do Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w K. w piśmie nr (...) z 8.06.2021 r.;
 13. Dokonywać wpisów do SI ESKS zgodnie z Podręcznikiem Użytkownika – Ewidencja Spraw Karnych Skarbowych (ESKS), wytycznymi Ministerstwa Finansów i koordynatora

merytorycznego systemu ESKS 2, w sposób terminowy, rzetelny i zgodny ze stanem faktycznym i z dokumentami zgromadzonymi w konkretnej sprawie, mając na uwadze, że wyżej wymieniony system stanowi główne źródło pozyskiwania informacji statystycznych i analitycznych;

14. Przestrzegać terminów i zasad wprowadzania w formacie „tok sprawy” wykonanych czynności procesowych, w tym 30 dniowego terminu w zakresie wpisów obligatoryjnych od daty zaistnienia czynności lub otrzymania informacji o zaistnieniu tych czynności;
15. Rejestrować sprawy w Rejestrze Materiałów Własnych (RMW) i Rejestrze Spraw Karnych (RKS) bez zbędnej zwłoki;
16. Wzmocnić sprawowaną przez Naczelnika Urzędu i Kierownika CZS (...) kontrolę funkcjonalną w zakresie rzetelności i terminowości załatwianych spraw zgodnie z przepisami zarządzenia Nr 3/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w K. z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Izbie Administracji Skarbowej w K. i podległych urzędach ze zm.;
17. Przeprowadzić analizę obszarów kontroli funkcjonalnej sprawowanej w CZS (...), w kontekście ustaleń i wyników niniejszej kontroli oraz rozważyć dokonanie przeglądu obowiązujących procedur kontroli funkcjonalnej w celu ich aktualizacji;
18. Przeprowadzić analizę rejestru ryzyk korupcyjnych wraz z oszacowaniem i zweryfikować adekwatność dotychczas stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko w celu wyeliminowania wystąpienia ryzyka w przyszłości;
19. Przestrzegać art. 25 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej w związku z obowiązkiem udzielenia w toku kontroli, w wyznaczonym przez kontrolera terminie, ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

Polecam dokonać analizy ustaleń kontroli i podjąć stosowne działania zmierzające do usunięcia ujawnionych nieprawidłowości i uchybień oraz zapobieżenia ich występowaniu w przyszłości, a także zapewnić nadzór nad zagadnieniami objętymi kontrolą, w tym poprzez wykorzystanie kontroli funkcjonalnej.

Przyczyn zaistniałych sytuacji i stwierdzonych nieprawidłowości należy również szukać w organizacji pracy kierowanej i nadzorowanej przez Panią Naczelnik części Urzędu, która jest odpowiedzialna za prowadzenie postępowań przygotowawczych oraz w skuteczności nadzoru ze strony osób odpowiedzialnych za nadzór w zakresie działalności komórki CZS (...) wskazanych na stronie 5 i 6 niniejszego Wystąpienia pokontrolnego.

W związku z odwołaniem p. (...) z dniem 31.07.2022 r. ze stanowiska kierownika (...) Działu Dochodzeniowo-Śledczego w Śląskim Urzędzie Celno-Skarbowym w K. odstąpiłem od sformułowania w Wystąpieniu pokontrolnym zaleceń w zakresie zasadności zajmowania przez wyżej wymienioną stanowiska.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Na podstawie art. 49 wyżej wymienionej ustawy proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

O rezultatach wdrożenia poleceń pokontrolnych proszę poinformować w terminie 9 miesięcy od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Podstawa prawna

Art. 46 ust. 1 i ust. 3, art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Z wyrazami szacunku
Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w K.
mł. insp. Mariusz Cupiał
/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Korespondencję otrzymują:

1. Adresat (wysyłka drogą elektroniczną)
2. IAS IWW2 aa

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Ogólną klauzulę informacyjną dot. przetwarzania danych osobowych znajdują Państwo na stronie Biuletynu Informacji Publicznej [Izby Administracji Skarbowej w Katowicach](#) w zakładce Organizacja – Ochrona Danych Osobowych oraz w siedzibach organu na tablicach informacyjnych.